

У подальшому буде забезпечено життєдіяльність БД, продовжуватиметься її наповнення новими інципітами.

Створена БД *Ірмос* «Репертуар української та білоруської сакральної монодії» концентрує універсальну інформацію про церковний спів на основі нотолінійних рукописних і друкованих джерел XVI–XVIII ст. і формує фундаментальну джерельну базу однієї з найяскравіших гілок візантійської культурної спадщини.

Юрій ЯСІНОВСЬКИЙ (Львів)

ВИПРАВЛЕННЯ, УТОЧНЕННЯ І ДОПОВНЕННЯ ДО КАТАЛОГУ НОТОЛІНІЙНИХ ІРМОЛОЇВ

Після виходу у світ 1996 року нашого Каталогу¹ з'явилися рецензії та відгуки, які дали високу оцінку нашій праці². Уважними читачами та дослідниками, як і нами, було виявлено деякі неточності й друкарські помилки, які увійшли до вкладки *Errata*. Згодом почали з'являтися різного змісту публікації, зокрема, археографічні, які уточнюють і доповнюють окремі описові статті, як слушно, так і не досить обґрунтовано, а то й помилково. Вартою уваги є також загальна бібліографія використання нотних Ірмолоїв як джерел до історії церковної монодії.

Особливо багатими на використання Ірмолоїв як джерел до історії церковно-співочої освіти в Україні є дві праці Володимира Іванова³, які хоч і з'явилися після нашого Каталогу, 1997 року, але Автор здебільшого самостійно виявив і опрацював значне число нотних Ірмолоїв. Та при цьому Автор припустився багатьох помилок, особливо в іменах і географічних назвах — переважно через невірне прочитання давніх текстів, незнання історичної географії та особливостей української церковно-співочої термінології і т. п. У розкритті змісту Ірмолоїв виявив нерозуміння літургійної суті піснеспівів, багатьох помилок і невірних виснов-

¹ Ю. Ясіновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16–18 століть: Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження* / ред. Я. Ісаєвич, О. Цалай-Якименко [=Історія української музики (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), 2: Джерела]. Львів 1996, 624 с.

² В. Кирейко. Юрій Ясіновський. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої XVI–XVIII ст.: Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження. Львів 1996, 623 с. // *Записки НТШ*, т. 232: *Праці Музикознавчої комісії*. Львів 1996, с. 605–608; М. Арсак. Тільки за один Ірмолою дяк платив колись 12 золотих // *Коломийський вісник* (1997) 4 бер.; М. Velimirovič. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16–18 століть*: Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження, by Iurii Iasynovskiy. Seria: Istorija ukrains'koj muzyky, vyp. 2: Dzherela. Instytut Ukraïnoznavstva im. Kryp'iakevycha NAN Ukraïny. L'viv: Vydavnytstvo Vasylilian "Misioner" 1996, 624 pp., 47 plates, indices, bibliography. ISBN 5-7702-1289-6 // *Harvard Ukrainian Studies* 21 (1997/1–2) 244–246 (укр. мовою: М. Велімірович. Український церковний спів: пам'ятки київської нотації // *Сучасність* (1998/ 5) 159–160; передрук: *Мистецтвознавство України*: Збірник наукових праць Академії мистецтв України 1 (Київ 2000) 156–157; Р. Савицький. Вийшла книга сторіччя Ю. Ясіновського // *Новий шлях* (Торонто 1997/33) 16 серп.; Г. Рудницький. Дослідник церковної музичної спадщини // *Кримська світлиця* (Сімферополь 1997) 21 лист.; В. Кирейко. Повний корпус Ірмолоїв // *Культура і життя* (1998/12) 25 бер.; [А]. Yasinovskiy // *Byzantinische Zeitschrift* 90 (1997) 533, Nr. 2213; *Русское церковное пение XI–XX вв.*: Исследования, публикации 1917–1999. Москва 2001, с. 11, № 26.

³ В. Іванов. *Навчання церковного співу в Україні у IX–XVII ст.* Київ 1997; його ж. *Снівацька освіта в Україні у XVIII ст.* Київ 1997.

ків припустився в матеріалах про напиви (*Співацька освіта*, с. 176–234). Автор уперше вводить в обіг велику кількість архівних джерел (він працював чи не в усіх обласних архівах України, а також у багатьох архівах Росії), які потребують критичного осмислення і обережного використання. Багато фактів викликають сумніви, а зважаючи на майже всуціль помилкове прочитання вихідних літописів та маргіналій в Ірмоліях, дуже знижується наукова довіра і щодо опрацьованих ним архівних джерел. Тож багатий напрацьований матеріал В. Іванова потребує серйозної критики й перевірки.

І все ж ми вирішили внести цей матеріал до наших доповнень: з одного боку, щоб ці помилки не поширювалися, а з іншого — майбутнім дослідникам, зокрема архівістам і джерелознавцям, буде корисним і цей негативний досвід з огляду на осмислення характеру та змісту помилок.

В. Іванов віднайшов декілька нотних Ірмолоїв, головню в обласних архівах, які мені не відомі. Та маю сумніви щодо їх достовірної інтерпретації, а тому не включаю ці відомості до наших доповнень; лише після перевірки *de visu* можна буде використати ці джерела⁴. Подаю лише окремі архівні відомості про нотні Ірмолої з давніх інвентарних описів, які не викликають сумнівів у точності поданих матеріалів.

За час після виходу нашого Каталогу вдалося віднайти 18 невідомих раніше Ірмолоїв, опрацьованих як *de visu*, так і за літературою. Їх опис подаю наприкінці статті, зберігаючи при цьому загальну нумерацію нашого каталогу Ірмолоїв (№№ 1112–1129). При цьому подаю також умовну сигнатуру, що вказує на гіпотетичне місце знаходження ново-знайденого рукопису за хронологією (з індексом «а»): наприклад, № 309/а (див. № 1112) і № 1112 (309/а). Загальний принцип і порядок описів залишається без змін.

Доповнення до бібліографії про нотні Ірмолої

Адрианова В. *Материалы для истории цен на книги в древней Руси XVI–XVIII вв.* [=Памятники древней письменности и искусства, 6]. Санкт-Петербург 1912.

Вибрані документи з історії України: Каталог виставки із фондів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України: *Рукописи XIV–XX ст.* Львів 1996.

⁴ Наприклад, неясно зазначені й без шифру «Ір. с. XVIII» та «Ір. к. XVIII — н. XIX» (очевидно, Ірмолої середини XVIII і кінця XVIII — початку XIX ст.) у Курському державному обласному архіві (див.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 284, № 521 і 522); Ірмологіон Рівненського обласного краєзнавчого музею під шифром 6783/VII Д 2116 (там само, с. 288, № 683); «Ірмологіон» без шифру в Сумському обласному краєзнавчому музеї (там само, с. 288, № 688) та ін.

- Головащенко М. Ірмолої Тяпечького і ще дещо... // *Культура і життя* (1996/16).
- Задорожний І. Невідомий Ірмолої Івана Югасевича // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії цековної монодії та гимнографії* / ред. Кр. Ганнік, Ю. Ясіновський, А. Ясіновський, ч. 1. Львів 2002, с. 273–279.
- Запаско Я. П. Нотатки з історії українського рукописного мистецтва // *Рукописна та книжкова спадщина України*, вип. 4. Київ 1998, с. 100–112.
- Запаско Я. П. *Ошатність української рукописної книги*. Львів 1998.
- Запаско Я. П. *Українська рукописна книга: Пам'ятки книжкового мистецтва*. Львів 1995.
- Іванов В. *Навчання церковного співу в Україні у IX–XVII ст.* Київ 1997.
- Іванов В. *Співацька освіта в Україні у XVIII ст.* Київ 1997.
- Ісаєвич Я. Братства й українська музична культура XVI–XVIII століть // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії*, ч. 1. Львів 2002, с. 8–18 (перевидання статті 1971 р. з виправленнями, уточненнями та доповненнями).
- Іларіон (Іван Огієнко). Цінна пам'ятка української музики [про Кобринський Ірмолої 1682 р.] // *Слово істини* (Вінніпег 1950/6(30)) 11–12.
- Кобяк Н. А., Морозова Н. А., Турилов А. А. Кирилловские рукописные книги XV–XIX вв. в собраниях фондов 21 и 22 БАН Литвы // *Krakowsko-Wileńskie studia slawistyczne*, т. 2. Kraków 1997, с. 41–112.
- Конюшецький Григорій. Допис з Дубровиці // *Зоря Галицька* (1849/104) 17/29 грудня⁵.
- Корній Л. *Історія української музики*, част. 1. Київ — Харків — Нью-Йорк 1996.
- Корній Л. *Українська шкільна драма і духовна музика*. Київ 1993.
- Корній Л., Дубровіна Л. *Болгарський наспів з рукописних нотолінійних Ірмолоїв України*. Київ 1998.
- Косаняк Л. Графіка «Благовіщення» рукописного Ірмолоя з церкви св. Трійці м. Дрогобича // *Сакральне мистецтво Бойківщини: Шості наукові читання пам'яті Михайла Драгана*: Збірник статей. Дрогобич 2003, с. 87–98.
- Косаняк Л. Рукописний Ірмолої 1724 року з дрогобицької церкви святої Трійці // *Сакральне мистецтво Бойківщини: П'яті наукові читання пам'яті Михайла Драгана*: Збірник статей. Дрогобич 2001, с. 80–100.
- Коць-Григорчук Л. Особа автора Львівського Ірмолоя кінця XVI — початку XVIII ст. (походження, освіта) // *Українська історична та діалектна лексика*: Збірник наукових праць / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, вип. 4. Львів 2003, с. 118–130.
- Кошиць О. Про генетичний зв'язок та групування українських обрядових пісень // *Календар «Новий Шлях» на рік 1946*. Вінніпег 1945, с. 10–14.
- Логвин Г. *З глибин: Давня книжкова мініатюра XI–XVIII століть*. Київ 1974.

⁵ На цю статтю нашу увагу звернув п. Володимир Пилипович з Перемишля.

- Медведик Ю. Гимнографічні джерела української духовної пісні // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії*, ч. 1. Львів 2002, с. 133–139.
- Мороз Р. *Показчик рідкісної літератури в бібліотеці Колегії Св. Андрея*. Вінніпег 2002.
- Музейное собрание: Описание / Российская государственная библиотека, Отдел рукописей*, т. 2. Москва: «Скрипторий» 1997.
- Ніколаєв Мікола. *Палата книгописная: Рукописная книга на Беларусі ў Х–ХVIII стагоддзях*. Мінск: «Мастацкая літаратура» 1993.
- Орос О. *Грушівський монастир і початки кириличного слов'янського книгодрукування*. Ужгород 2001.
- Панькевич І. Покрайні записи на підкарпатських церковних книгах // *Науковий Зборник тов. «Прогрес» в Ужгороді за 1925 рік*, річник 4. Ужгород 1925, с. 129–196.
- Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук: Каталог выставки / укл. Ф. В. Панченко*. Санкт-Петербург 1994.
- Перетц В. «Dies irae» в русских переводах XVIII века // *Литературный вестник* 8 (1901) 301–303.
- Перетц В. *Историко-литературные исследования и материалы*, т. 1, ч. 1–2. Санкт-Петербург 1900.
- Петренко О. Літургія в українській церковній монодії // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії*, ч. 1. Львів 2002, с. 59–79.
- Пікарда Гай, дз. *Царкоўная музыка на Беларусі 989–1995*. Мінск 1995.
- Піхура⁶ Г. *Царкоўная музыка на Беларусі // Спадчына* (Мінск 2000/4) 61–94.
- Путівник по фондах відділу рукописів / Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / давні рукописи описала Г. І. Павленко*. Київ 1997.
- Рукописные книги собрания М. Н. Погодина: Каталог / ред. О. В. Творогов, В. М. Загребин / Российская Национальная Библиотека*, вип. 2. Санкт-Петербург 1992.
- Сидор О. «Смиренний Іов Кондзлевич...» // *Галицька брама* (1998/6) 8.
- Скальковский А. *История Новой Сечи или последнего Коша Запорожского на основании подлинных документов Запорожского сечевого архива*, ч. 1–2, 3. Одесса 1885–1886.
- Славянские рукописи Афонских обителей / укл. А. А. Турилов, Л. В. Мошкова*, ред. А.-Э. Н. Тахиаоса. Фессалоника 1999.
- Турилов А. А. Малоизвестные системы восточнославянской книжной тайнописи // *Археологический ежегодник за 1992 год*. Москва 1994, с. 104–106.
- Цалай-Якименко О. Взаємодія «Схід — Захід» і Берестейська унія в становленні музичного Бароко в Україні // *Берестейська унія і українська*

- культура XVII століття: Матеріали Третіх «Берестейських читань»*. Львів — Київ — Харків, 20–23 червня 1995 р. Львів 1996, с. 65–105.
- Цалай-Якименко О. *Духовні співи давньої України: Антологія*. Київ: «Музична Україна» 2000.
- Цалай-Якименко О. *Київська школа музики XVII століття*. Київ — Львів — Полтава 2002.
- Цалай-Якименко О. *Музика // Історія української культури у п'яти томах*, т. 2: XIII — середина XVII століть / гол. ред. Я. Ісаєвич. Київ: «Наукова думка» 2001, с. 737–760.
- Цалай-Якименко О. Стилістичні навірстування в українському Ірмолої // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії*, ч. 1. Львів 2002, с. 46–58.
- Цалай-Якименко О., Михайлюк Я. Нотолінійний Осмогласник з молдавського монастиря Драгомирна — пам'ятка українсько-молдавських музичних зв'язків // *Musica humana: Збірник статей кафедри музичної україністики ЛДМА / відп. ред. Ю. Ясіновський*, ч. 1. Львів 2003, с. 213–234.
- Шевчук О. Про взаємодію стародрукованої та рукописної нотної книжності (за матеріалами рукописів із польського зібрання та львівських стародруків) // *Старовинна музика: Сучасний погляд / упоряд. Н. Герасимова-Персидська*, кн. 1 [=Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, 24]. Київ 2003, с. 41–57.
- Щапов Я. Православная рукописная книга в Польше как явление истории культуры // *Katolicyzm w Rosji i Prawosławie w Polsce (XI–XX w.)*. [Warszawa] 1997, с. 68–76.
- Яра М. Лежайський ірмологіон Василя Скалацького // *Церковний календар Перемишльсько-Новосанцівської єпархії на 1998 рік*. Сянок 1998, с. 247–252.
- Ясіновський Ю. Львівські нотні першодруки // *Καλοφωνία: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії*, ч. 1. Львів 2002, с. 25–36.
- Ясіновський Ю. Манявський скит в історії української музики // *Музика Галичини / Musica Galiciana*, т. 2. Львів 1999, с. 31–42.
- Ясіновський Ю. *Музика // Історія української культури у п'яти томах*, т. 2: XIII — середина XVII століть / гол. ред. Я. Ісаєвич. Київ: «Наукова думка» 2001, с. 322–333, 460–466, 730–737.
- Ясіновський Ю. Нотні рукописи в колекції НТШ // *Т. Шевченко і українська національна культура: Матеріали наукового симпозиуму*, 8–9 червня 1989 р. Львів 1990, с. 136–137.
- Cyrillic Manuscripts in Slovakia: A Union Catalogue / упоряд. R. Cleminson*. Martin 1996.
- Sztuka iluminacji i grafiki cerkiewnej: Katalog wystawy Biblioteki Narodowej*. Warszawa 1996.

⁶ Пікарда і Піхура — одна й та ж особа, а ці обидві публікації є майже тотожними.

* *
***№ 1 (арх. Франка 4779), кін. XVI — поч. XVII ст.**

Літ.: В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 33, 113–114, 169–171; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 130, № 95; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 25 (рукопис помилково датований початком 10-х років XVII ст.); Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 737; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 144.

№ 2 (МВ-50), кін. XVI — поч. XVII ст.

Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 92, 400–401 (на с. 194 фото арк. 1); *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 31; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 139; О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 67, 90, 101, 105; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 33, 108, 145; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 151, 178; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 19, 37, 49, 130; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 23; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 738; Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 736 (публікація сторінки з рукопису), 736; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 14, 144, 220 (публікація сторінки з рукопису); Л. Коць-Григорчук. *Особа автора Львівського Ірмолея* (на підставі мовного аналізу рукопису висунуто припущення, що автор походить з південно-західної Волині та, ймовірно, навчався в Острозькій або Луцькій школі).

№ 5 (I, 5391), 1598–1601 рр., Супрасльський монастир

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 195, 206, 225; Гай дэ Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 14, 16, 17 (публікація стор. з рукопису), 19, 38–44; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 23–24; О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 67, 90, 101, 105; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 157 (перекручено назви грецьких піснеспівів), 159, 181, 198, 205; Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 35; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 738–739; Г. Піхура. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 68–71; Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 465; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 14, 19, 145.

№ 8 (О 44), 1 чв. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 744.

№ 9 (Чарт. 2055/І), 1 чв. XVII ст.

Літ.: Ю. Медведик. *Гимнографічні джерела*, с. 136.

№ 11 (Q 266), 1603 р. (?), Бучач (?)

О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 67, 90, 101, 105; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 194 (києво-печерського напіву тут немає); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 738; О. Цалай-Якименко. *Стилістичні наверстування*, с. 53; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 14.

№ 12 (ІЛ, ф. Давніх рукоп. [ф. № 20], № 3), 10–30 рр. XVII ст. (до 1634 р.)

Літ.: *Путівник по фондах відділу рукописів*, с. 621–622 (рукоп. датований 1-ю пол. XVII ст.; давні шифри: 1911, № 11, ЮИТ, № 2, тобто сигнатура Ювеналія Івановича Тиховського; помилково вказано філігрань *поштар*).

№ 14 (Мінськ, ДББ, 091/283), 10–20 і 50 рр. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 152.

№ 17 (О 17), 20–30 рр. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 91–92, 101, 105.

№ 19 (ДА 91 Л.), 2 чв. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 20 (Худ.-пром. муз. 790), 2 чв. XVII ст.

Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 86, 88, 94, 146, 147; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 156, 157, 160, 162, 163, 167, 289–290.

Виправлення, уточнення й доповнення до Каталогу нотолінійних Ірмолоїв 163**№ 21 (НД 161), 2 чв. XVII ст.**

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44, 150, 152.

№ 24 (Q-251), 2 чв. XVII ст.

Уточнення запису: *Сн̄ армоло̄* к̄пиль ем̄ за п̄въшеста золотого (арк. 9).
Літ.: О. Цалай. *Духовні співи*.

№ 25 (Q-358), 2 чв. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 30 (ф. 205, № 248), 2 чв. XVII ст., Мінськ — Вільно — Жировичі

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 195, 225; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 34 (Перетц 185), 2 чв. XVII ст.

Літ.: В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 148; Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 466.

№ 41 (ДА П. 350), 2 чв. XVII ст.

Літ.: Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 25–26 (рукопис помилково датований 20–30 роками XVII ст.); Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 466; Ю. Ясіновський. *Львівські нотні першодруки*, с. 30.

№ 45 (НТШ 330), 1632 р.

Літ.: Ю. Ясіновський. *Нотні рукописи в колекції НТШ*, с. 137; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (помилково вказано, що рукопис з Закарпаття, насправді — з Волині); Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 26.

№ 46 (F-19-116), 1638–1639 рр., Супрасльський монастир

Літ.: В. Перетц. *Историко-литературные исследования*, т. 1, част. 1, с. 377; част. 2, с. 16; В. Перетц. «Dies irae» в русских переводах, с. 301–303; М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 195, 225; Гай дэ Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 748; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 33.

№ 47 (Акс. 2606), 1639 р.

Літ.: Шапов Я. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 74.

№ 48 (Пог. 381), 1645 р., Ісаакій Золочовський

У нашому описі є помилки: надруковано *простий* — Літургія, Бог Господь (арк. 4–243), має бути: *простий* — Літургія, Бог Господь (арк. 4, 243); у цитованому записі на арк. 405 зв. після слова *начати* пропущений вираз *и совершити*, наприкінці має бути *Аминь*.

Літ.: *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вип. 2, с. 24–25 (на арк. 4 помилково прочитано «произ[волительный] напѣл» — потрібно «прост[ий] напѣл», не відзначено, що це тип українського нотолінійного Ірмологіона).

№ 50 (Універс. 20 М.), бл. 1649 р.

Доповнення опису: *сербський* — кондак Богородиці (арк. 253 зв.).

Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 85, 89, 111, 112, 127, 146; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 143, 159, 294–295, 296–299; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 10 (помилкове твердження, що Іосиф Федорович — в Іванова лише модернізоване ім'я Йосип — переписав цього Ірмолея), 199 (твердження, що рукопис переписаний у Києво-Межитирському монастирі, не має прямих вказівок); Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 28–29; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 51 (I, 3367), 1649 р.

Літ.: Гай дэ Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17 (помилково датує рукоп. 1661 р.), 19; Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 115, 117, 120; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 153, 157, 158, 159, 160, 299–300; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 9, 151 (назву Жировицький монастир перекручено на Хлировський), 153 (записів, наведених В. Івановим, у цьому рукописі немає), 180 (рукопис не зберігався у Києво-Межитирському монастирі), 200, 203, 205; Л. Корній, Л. Дубровіна.

Болгарський наспів, с. 27–28 (рукопис датований 20 роками XVII ст.); Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 37, 42; Г. Піхура. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 71 (помилково датує рукопис 1661 р.); Ю. Ясіновський. *Музыка*, с. 465; О. Цалай-Якименко. *Стилістичні наверствування*, с. 56.

№ 53 (F 58), 1650 р. (?)

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Ю. Ясіновський. *Львівські нотні першодруки*, с. 28.

№ 55 (ДА 92 Л.), сер. XVII ст.

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (про зображені в рукописі музичні інструменти); Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 85; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 49–50, 68; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 81, 133, № 120 (дата не точна — друга пол. XVII ст.); О. Цалай-Якименко. *Стилістичні наверствування*, с. 58.

№ 56 (Соф. 112/ 645), сер. XVII ст.

Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 82, 84, 85, 86, 90, 95, 102, 121, 145, 147, 148, 149, 160, 170; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 292; О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 96, 103, 105; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 9, 159 (невірне датування — кін. XVII ст.), 181, 192, 232, іл. 60 (публікація сторінки з припівками, без нот); Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 29 (рукопис датовано 40-ми роками XVII ст.); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Ю. Ясіновський. *Музыка*, с. 465.

№ 60 (Києв.-Печ. зап., Кн. 2097), сер. XVII ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 106 (публікація початку догматика 5 гласу).

№ 62 (НД 116), сер. XVII ст.

Літ.: О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 76.

№ 63 (МВ 44), сер. XVII ст.

Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 109; *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 34 (2 чв. XVII ст.); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Ю. Ясіновський. *Музыка*, с. 737 (публікація стор. з рукопису); О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60.

№ 64 (Осс. 3688/І), сер. XVII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (прізвище Боллох помилково прочитане як Боллюш), 171, 202 (дата маргінального запису 1662 р. помилково сприйнята за дату створення рукопису, а традиційна абрєвіатура перед датою AD помилково прочитана як ініціали ІаД, які автор зрозумів як криптонім Яна Депасовича, згаданого у пізніших записах), 203; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*.

№ 65 (БА 14), сер. XVII ст.

Штамп: «Бібліотека Греко-Католицької Богословської Академії у Львові».

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*.

№ 69 (Муз. 3053), сер. XVII ст.

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (заувага про зображені музичні інструменти); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; *Музейное собрание*, т. 2, с. 22–23; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80.

№ 69/а (див. № 1117)

№ 76 (НТШ 311), 2 пол. XVII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (помилково вказано с. Коршинів, треба Коршилів).

№ 84 (НД 65), третя чв. XVII ст.

Літ.: Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 36 (помилковий шифр — НД-103); О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159.

№ 89 (Разум. 86), третя чв. XVII ст.

Літ.: О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 59.

№ 91 (Пог. 420), третя чв. XVII ст.

Літ.: *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вип. 2, с. 69–70 (рукопис датовано сер. XVII ст., докладно описано орнаментальні прикраси та мініатюри, подано запис польською мовою про навчання, не відзначено, що це тип українського нотолінійного Ірмологіона).

№ 94 (F-19-118), 3 чв. XVII ст.

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 202.

№ 98 (Акс. 2963), 3 чв. XVII ст.

Літ.: Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура (перевидання)*, с. 14.

№ 100 (НТШ 469), 50-і рр. XVII ст.

Літ.: О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 69.

№ 102 (Мінськ, ДМБ, 4574), 1651 р., Кутєїнський м-р (?)

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 195, 225.

№ 103 (ДА П. 346)

Літ.: Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 30; О. Цалай-Якименко. *Музыка*, с. 745 (помилка у шифрі — ДА 345 П.).

№ 104 (Син. п. 1368), 1652 р., Білий Ковель

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 225 (помилка в даті замість 1652 — 1562 р.); Гай дэ. Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 33 (помилково називає цей білоруський Ірмолой російським); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 105 (БА 275), 1651–1653 рр., Дорогиничі

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 71; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 113; Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 47, 67, 70; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 102, 132, № 109.

№ 108 (Разум. 90), між 1654 і 1657 рр.

Літ.: Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 37, 42; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 59–69.

№ 110 (КПл 30 П.), 1659 р., м. Костянтинів

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 63 (опубліковано титульний арк.; невірна інтерпретація змісту титульного арк.: Ірмолой переписано 1659 р., а не 1780, коли під час поновлення рукопису було наново переписано титульний арк.), 191, 202, 221, іл. 49 (публікація мініатюри «Цар Давид з псалтерієм»); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 103 (у матеріалах про діячів української рукописної книги).

№ 111 (Петр. 96), 1659 р., Переволочна

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 77; О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 91, 101, 105; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 173; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 157, 207; Я. Запаско. *Нотатки*, с. 106; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 35, 110; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 31; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 173.

№ 112 (Лукаш. 75), бл. 1660 р.

Доповнення до опису: на хребті витиснено напис «Ірмологіон нотный 1615 года писан».

- Лит.*: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110, 425–426, № 117 (опис, мініатюра із зображенням Йоана Дамаскина є копією гравюри з львівського друкованого Октоїха 1630 р.; публікація сторінки з орнаментальною заставкою та ініціалом з арк. 151); В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 148 (рукопис помилково датований 1615 р.); В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 232, іл. 61 (публікація двох нотних сторінок із заставкою); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 49, 132, № 110; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 66, 67.
- № 113/а (див. № 1119)**
- № 117 (БА 101), 60–80 рр. XVII ст.**
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано с. Незавидове, треба Назавізів).
- № 119 (Петр. 457), 60–80 рр. XVII ст.**
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 126 (Пог. 412), 60–80 рр. XVII ст.**
Лит.: *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вип 2, с. 57–58 (рукопис датовано 2-ю пол. XVII ст.).
- № 135 (Лукаш. 76), 60–70 рр. XVII ст.**
Доповнення опису: «Зводъ пречестнаго Гѣдна Оца Григоріа Бѣтовича Протопоп[а] Переяславскаго» (арк. 15, у вигляді глоси рукою переписувача поруч із канонам на *Умиреніє церкви*); «Переведень на новой текстъ 1789 года іюля 20 числа» (арк. 76 зв.).
Лит.: Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 52, 68; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 64.
- № 144 (Акс. 2957), 60–70 рр. XVII ст.**
Лит.: Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура* (перевидання), с. 14.
- № 145 (F-19-119), 1662 р., м. Вітебськ**
Лит.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 202.
- № 147* (зберігався у Віленській Публічній бібліотеці), 1662 р.**
Лит.: В. Перетц. *Историко-литературные исследования*, т. 1, част. 1, с. 377; част. 2, с. 16; В. Перетц. «Dies irae» в русских переводах; М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 225; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 207 (не вказане джерело рукопису).
- № 148 (НТШ 164), 1663 р.**
Лит.: Ю. Ясіновський. *Нотні рукописи в колекції НТШ*, с. 137; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 151, 290–291; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 207 (невірне датування рукоп. — перша пол. XVIII ст.); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.
- № 151 (О 45), 1666 р. (?)**
Лит.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 25 (помилка у шифрі: Q 45, потрібно О 45), 152.
- № 153 (I, 5393), остання трет. XVII ст.**
Лит.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114.
- № 155 (НД 109), остання трет. XVII ст.**
Лит.: Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 51–52, 68; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159, 179.
- № 156 (НД 128), остання трет. XVII ст., с. Лозина**
Лит.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 74, 80 (неточна атрибуція); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 106 (помилкова дата — кін. XVIII ст.), 114.
- № 157 (БА 91), остання трет. XVII ст.**
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (надруковано с. Курник, треба Курники), 150 (переплутано шифр — насправді інформація подана з рукопису Осс. 5687/І), 179.
- № 158 (ОН 518), остання трет. XVII ст.**
Лит.: О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 64, 65.
- № 165 (Акс. 2604), 1667 р., Лежайськ**
Лит.: Я. Шапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 72–73; Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура* (перевидання), с. 14.
- № 166 (Акс. 2604), 1667 р., Новосілки**
Лит.: Я. Шапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 74.
- № 168 (О 25), 1669 р., Слуцьк**
Лит.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 225; Гай дэ Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17.
- № 170 (ДА П. 646), 1670 р., Острів Монастирище**
Лит.: Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 138, 155; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 32; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 162.
- № 171 (ЛІМ, Рук 81), 1670 р., Лешнів**
Доповнення опису: Ірмолой содержажии" в себѣ всѣ црковнаѣ рѣнѣѣ догмати и ірмосы бскрній празником гѣдскіи и нарочытїи стѣмъ [...] на весь годъ. Списана во градѣ Яешневѣ мною шенним іереємъ Федором Гравовецкіи прѣвѣтером Яешневой сѣо успенскій. Рѣкою влѣ[ною] рокъ бжїа АХО мѣа апр[іа] дна ІЗ (титульний арк.).
Лит.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 69; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, 108; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 100 (у матеріялах про діячів укр. рукописної книги).
- № 175 (НД 374), 70–80 рр. XVII ст.**
Уточнюючи зміст рукопису, довелося переставити окремі арк., що змінило загальний порядок їх нумерації (див. комп'ютерну базу даних *Ірмос*: <http://www.il.ichistory.org>).
Лит.: Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 33; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 173.
- № 177 (F 212), 70–80 рр. XVII ст.**
Лит.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 744; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 152.
- № 181 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4358/а), 70–80 рр. XVII ст.**
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 148 (с. Розваж, а не Розвех).
- № 185 (Син. п. 890), 70 рр. XVII ст.**
Лит.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 146.
- № 186 (Санкт-Петербург, ДА, 223 Р.), 1671 р.**
Лит.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 147.
- № 187 (Петр. 220), 1672 р.**
Лит.: *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 35.
- № 188 (Акс. 2472), 1672 р.**
Лит.: Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура* (перевидання), с. 14.
- № 190 (Q 361), 1673 р., м. Заслав**
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 16 (подана тут інформація дуже заплутана: повіт українською вимовою читається *Біцький*, а не *Бецький*, монастир Лаврівський, а не Лаврський, до того ж у с. Лаврові, а не у Заславлі; Йосиф Крейницький, а не Крейницький-Гладишевський, вчителював у Заславлі при церкві св. Миколая, а не при монастирі), 179, 201 (невірно прочитаний грецький інципіт піснеспіву *Азион ести*, потрібно *Аксїон естин*), 207; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 35 (рукопис датований 80-ми роками XVII ст.); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи* (на с. 214 помилково вказано, що Заслав Сяноцького повіту, насправді на Волині).

- № 191 (Син. п. 192), 1673, Сава-Сторожевський монастир**
Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописня*, с. 212–213, 225 (помилка у шифрі — Син. 172, треба Синодальне півче); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.
- № 192 (Рук. 103), 1674 р., м. Любачів**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 78; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 113 (помилковий шифр — № 80); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 111 (той сам помилковий шифр); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.
- № 195 (НД 122), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 32–33.
- № 199 (I, 3995), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 85;
- № 200 (НД 115), остання чв. XVII ст.**
В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159.
- № 201 (НД 122), остання чв. XVII ст.**
В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 171, 179.
- № 203 (НД 138), остання чв. XVII ст.**
Літ.: В. Адрианова. *Матеріали для історії цен на книги*, с. 152; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150.
- № 205 (МВ 28), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 77 (неточна атрибуція); В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 188–195; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 43–44, 152 (Симеон Рибак помилково сприйнятий В. Івановим як особа XVII ст., насправді він жив у XIX ст., помилково також датований рукопис: кін. XVII — поч. XVIII ст.), 239–240 (помилка — Клукив, а треба Ключів); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 110 (помилково Симеонові Рибаку приписане створення рукопису, помилка в шифрі — МВ 30).
- № 206 (Осс. 3693/І), остання чв. XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (замість правильного Яків Городисек вказано Голодисек).
- № 218/а (див. № 1129)**
- № 220 (Муз. 8608), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (про зображення музичних інструментів); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80.
- № 225 (Поточні надх. 271), остання чв. XVII ст.**
Літ.: *Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук*, № 41, с. 42, іл. 25.
- № 228 (Акс. 2556), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Я. Щапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 74.
- № 235 (Акс. 2956), остання чв. XVII ст.**
Літ.: Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура (перевидання)*, с. 14.
- № 237/а (див. № 1113)**
- № 238*, 1674–1676 рр., Супрасльський м-р**
Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописня*, с. 225.

- № 239* (Бухарест, BCS, Ms slav. 10845), 1675–1676 рр., Манявський скит**
Літ.: Ю. Ясиновський. *Манявський скит* (на с. 39–40 опублікована *Предмова* цього рукопису); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 24, 152–153.
- № 240 (Q 246), 1676 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (помилка в даті придбання рукопису — замість 1739 вказано 1719 р., має бути підкам'янецька парохія, а місцевість — Підкамінь), 180.
- № 241 (Титов 1902), 1677 р., Лаврівський м-р**
Літ.: О. Цалай-Якименко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 90, 96, 101, 103, 105; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 221 (публікація двох сторінок з рукопису).
- № 243 (ОН 235), 1679 р., Львів**
Уточнення опису: штамп Ш. К., вірніше КШ — Климентій Шептицький, ігумен Унівської Святоуспенської лаври.
Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 108; *Вибрані документи з історії України*, с. 10, № 37; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 209–210; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 173, 179; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 132–133, № 114.
- № 246 (НД-103), 1680–1681 рр., Лежайськ**
Літ.: В. Адрианова. *Матеріали для історії цен на книги*, с. 151–152; Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 78; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 108, 113; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 291; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 43 (замість правильного Скалацький надруковано *Скалецький*, помилкова дата створення рукопису — 1680 р.), 159 (помилкова дата — 1686 р.), 179, 180, 190, 192, 193, 207; М. Яра. *Лежайський ірмологіон* (2 іл.); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 111; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 33–34 (рукопис датовано 1680 р.); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 60, 67; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 173.
- № 248 (КПл 36 П.), 1682 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 157, 172 (дата рукопису помилкова — I пол. XVIII ст.), 195, 203.
- № 249 (НД 123), 1682 р., Новосілки**
Уточнення опису: в рукописі 409 арк. (у нашому описі помилка — 490).
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 61, 78; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 106–108 (на с. 106 опубліковано мініатюру з арк. 70 зв. — Йоан Дамаскин), 113, 434–435 (опис, опубліковано сторінку з орнаментальним ініціалом і мініатюрою з арк. 157); *Вибрані документи з історії України*, с. 10, № 38; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 37, 77, 110, 133, № 116; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 34–35; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 173.
- № 251* (Огієнко 4), 1682 р.**
Літ.: Іларіон (Іван Огієнко). *Цінна пам'ятка української музики*; Р. Мороз. *Покажчик рідкісної літератури*, с. 21.
- № 252* (Бухарест, BCS, Ms slav. 10845), 1684 р., Манявський скит**
Літ.: Ю. Ясиновський. *Манявський скит*; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Музика*, с. 743; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 24, 152.
- № 253 (КПл, 31 П.), 1685 р.**
Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110 (помилково рукопис названо *Октоїх нотний*).

- № 255 (Кап. Q 15), 1687 р., Милянєвичі**
Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книг* Описная, с. 206 (рукопис безпідставно зачислено до білоруських); О. Сидор. «Смирений Іов Кондзєлевич...».
- № 259 (Син п. 1379), 1689 р., Воскрєсенський Ново-Єрусалимський м-р**
Літ.: О. Цалай-Якимєнко. *Київська школа*, с. 146.
- № 260 (НД 112), 1690 р., м-ко Бовшів**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 73; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 113–114; Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 48–49, 67, 70; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 105, 133, № 117.
- № 260/а (див. № 1122)**
- № 261 (ДА 88 Л.), кін XVII ст.**
Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 85, 94, 101, 104, 147, 161; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 163, 293.
- № 266 (I, 2827), кін XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 267 (I, 2832), кін XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159.
- № 268 (I, 3997), кін XVII ст.**
Літ.: Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 159.
- № 272 (МВ 27), кін XVII ст.**
Літ.: О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60.
- № 273 (МВ 1296), кін XVII ст., Тимофєй Коцовський**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 74; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 106.
- № 275 (ОН 236), кін XVII ст.**
Літ.: *Вибрані документи з історії України*, с. 10, № 38; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 162; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 37 (рукопис помилково датований 90-ми роками XVII ст.); В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 171, 173.
- № 276 (Петр. 325), кін XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (замість Роздол вказано Роздолля).
- № 281 (Q 156), кін XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 283 (Q 271), кін XVII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149, 176 (неточно прочитаний запис).
- № 296 (Ерміт. 5), кін XVII ст.**
Літ.: *Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук*, с. 41–42, № 40.
- № 297 (Кап. Q 36), кін XVII ст.**
Літ.: О. Цалай-Якимєнко. *Взаємодія «Схід — Захід»*, с. 97, 103, 105; О. Цалай-Якимєнко. *Духовні співи*.
- № 298 (Солов. 622/676), кін XVII ст.**
Літ.: О. Цалай-Якимєнко. *Духовні співи*.
- № 309/а (див. № 1112)**

- № 316 (Калужн. 15), 1691 р., м. Канчуга**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (про зображення музичних інструментів), 67, мал. 44–45 на с. 128–129; *Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук*, № 39, с. 40–41, іл. 24; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114, 436–439 (опис, помилка в кількості арк. — 803 арк., насправді є 402 арк., що складає 803 сторінки, помилка в історії рукопису — був придбаний росіянами у складі колекції проф. Омєляна Калужняцького бл. 1915 р., а 1927 р. колекція надійшла до РБАН; опубліковано три сторінки — титульна, з мініатюрою в тексті з арк. 244, з заставкою і мініатюрою з арк. 16); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 81, 97 (у матеріялах про діячів української рукописної книги), 133, № 118, іл. 47 між с. 32–33, 14 і 15 на кольорових вклейках.
- № 317 (МВ-417), 1695 р., м. Золочів**
Літ.: Г. Логвин. *З глибин*, с. 185, іл. 82; Я. Запаско. *Рукописна книга як попередник*, с. 93; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 107, 108, 439–442 (опис, опубліковано три сторінки — арк. 213, 15 зв. і 16 — тут помилково вказано арк. 15); Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 61, 71; *Вибрані документи з історії України*, с. 10, № 41; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 96, 188, 222–226; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153, 239; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 37, 58, 78, 102, 133, № 119; О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 62, 63, 66, 67.
- № 320 (ДА 87 Л.), 1696 р.**
Літ.: Л. Корній. *Українська шкільна драма*, с. 84, 85, 95, 101, 102, 103, 152–159; Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 153; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (тут помилка у шифрі — насправді мова йде про рукопис ДА 86 Л.), 153 (та сама помилка).
- № 328 (НД 384), 1699 р.(?),**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 151.
- № 330 (Петр. 123), 1699 р., м. Сосниця**
Літ.: Л. Корній. *Історія української музики*, част. 1, с. 149; В. Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 227; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44 (помилка в даті створення рукопису — 1659 р.; з запису на титульному аркуші зовсім не впливає, що намісник храму Покрови навчав дітей); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 110; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 36.
- № 332 (Q 61), 1699 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 43, 171; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 36–37.
- № 335 (ЛІМ, Рук. 82), 1700 р., м. Комарне**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 67; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 98 (у матеріялах про діячів української рукописної книги).
- № 336 (Пог. 391), 1700 р., Переяславль**
*Доповнення до опису: Ірмологіон или пѣснословник киевскаго распѣву по нотомъ. Содержаніе в сѣвѣ пѣніе ірмосовъ и стихиръ на праздникі г"дскиѣ и богородичны и нарочитѣхъ стѣхъ на ввѣ годъ по уставѣ цркви соборныѣ католическія. Творенія прп"внаго о"ца шшего Іоа"на Дамаскина]. Списан во градѣ Переяславѣ. В лѣто о" созданія мира 7301 [7108]. А от воплощенія спителѣя мира 1700 мѣя август[та] дня ІА [31]» (титульний арк.); «Ближнего околнѣного Михаїла Васианевича Гованина (арк. 2 зв.);
Літ.: *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вип 2, с. 31–33 (не відзначено, що це тип українського нотолінійного Ірмологіону).*
- № 355 (I, 7475), кін XVII — поч. XVIII ст.**
Літ.: О. Кошиць. Про генетичний зв'язок, с. 10, 14; М. Головащенко. Ірмолой Тяпещького; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 30–31 (рукопис датований другою пол. XVII ст.).

- № 356 (ІЛ, ф. Давніх рукоп. [ф. 20], № 36), кін. XVII–поч. XVIII ст.
Лит.: Путівник по фондах відділу рукописів, с. 630.
- № 357 (НД 371), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149; Л. Корній, Л. Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 37–38.
- № 358 (НД 386), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 359 (МВ 5), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 361 (БА 89), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта* с. 149 (надруковано с. Чирнянське, треба Чирна).
- № 375 (НМЛ, Рк 1337), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 171.
- № 377 (ЦДІАЛ, ф. 201, оп. 46, № 526), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (вказано Яків Воляйський, потрібно Волянський), 153 (помилково сприйнято дату запису та ім'я як дату створення та ім'я переписувача, до того ж перекручено прізвище — в Іванова І. Р. Кичинський, а треба — Іоан многогрешний Кибинський), 173, 190 (у рукописі немає жодних натяків на Полісся — він походить з Лемківщини).
- № 378 (Разум. 93), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60.
- № 383 (Поточні надх. 717), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: *Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук*, с. 42–43, № 42, іл. 26.
- № 388 (Акс. 2962), кін. XVII — поч. XVIII ст.
Лит.: Я. Ісаєвич. Братства й українська музична культура (передрук), с. 14.
- № 398 (ДА 93 Л.), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 79 (помилкова атрибуція); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 109, 442–443 (опис рукопису, датування кін. XVII ст., опубліковано сторінку — арк. 161); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 58, 113 (помилково створення рукопису приписане Федору), 133, № 121; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 274.
- № 400 (НТШ 275), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 170.
- № 401 (НТШ 310), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 403 (НТШ 462), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 406 (МВ 12), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 69.
- № 408 (БА 15), 1 пол. XVIII ст.
Доповнення опису: початкові й кінцеві арк. дуже пошкоджені; два почерки, почерк прикінцевого розділу прискорений.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149, 152 (вказано Миколаїв на Дніпрі, треба на Дністрі, запису на арк. 1 про Андрія Чайковського тут немає, на с. 152 помилковий шифр — МВ 5), 172.

- № 409 (БА 16), 1 пол. XVIII ст.
Уточнення опису: формат книги in Q° (а не in 8°); арк. 183 з початку (уривок Всенощної служби); зміст: на поч. уривок канону 1 пісні 1 гласу.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 411 (Чол. 221), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44, 152, 171, 172.
- № 425 (ЦДІАЛ, Рук. і ст. 4363), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 148 (перекручена назва церкви Лучинська, вказано с. Лючимо, переплутана також дата — замість 1764 р. прочитано 1747).
- № 437 (РДІА, ф. 834, 1, 1176), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 202.
- № 438 (МІР, Рук. 474), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 173.
- № 440 (F-19-127), 1 пол. XVIII ст.
Лит.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 209.
- № 446/а (див. № 1118)
- № 447 (І, 2830), 1 трет. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 151 (помилковий шифр — І, 5391, перекручене прізвище Івана Свачинського — Сватанський), 152 (замість Zamojski надруковано Ламайко), 159.
- № 449 (НТШ 235), 1 трет. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (помилково вказано, що рукопис з Закарпаття, насправді — із Сумщини), 152, 157, 170 (помилко вказано, що рукопис західноукраїнського походження), 171 (помилка у шифрі — 236), 172, 207, 219, іл. 47 (публікація мініатюри «Цар Давид з псалтерієм»), с. 230, іл. 58 (публікація нотної сторінки з мініатюрою у заставці); Ю. Ясіновський. *Музика*, с. 466.
- № 457 (НД 107), 1 трет. XVIII ст.
Лит.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 239.
- № 458 (F 255), 1 трет. XVIII ст.
Лит.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, мал. 48 на с. 132; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110, 446 (опубліковано орнаментальну заставку з ініціалом — арк. 59), 447 (опис); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 38, 134, № 123.
- № 469 (Муз. 1366), 1 трет. XVIII ст.
Лит.: О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 64.
- № 488 (Разум. 95), 1701 р., Києво-Печерський м-р
Лит.: Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 52–53, 68, 71; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 134, № 122; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.
- № 490 (МВ 38), 1703 р., Бориничі (бориницький пресвітер)
Лит.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 66, 71, мал. 49 на с. 133; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; *Вибрані документи з історії України*, с. 11, № 44; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (помилка у назві місцевості — вказано Підгородине, а треба Підгородиський м-р), 152 (перекручена назва місцевості — замість Бориничі надруковано Борниці), 170, 180, 221, іл. 39 (публікація титульного аркуша), 212, іл. 40 (публікація мініатюри); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 97 і 103 (у матеріалах про діячів української рукописної книги); О. Цалай-Якименко. *Духовні співи* (помилково вказано, що рукопис переписано в Підгородиському м-рі, насправді — у Бориничах).

- № 492 (НТШ 273), 1706 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150.
- № 495 (I, 2828), 1709 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159
- № 497 (ЛІМ, Рук. 200), 1709 р.**
Літ.: О. Цалай-Якименко. Взаємодія «Схід — Захід», с. 97, 103, 105; О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 152 (вказівки на езвільську Херувимську тут немає).
- № 503 (Петр. 323), 1711 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (помилковий шифр — МВ 14).
- № 504 (Q 194), 1712 р., с. Гнильче**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (помилка в даті — 1717 р.).
- № 505 (I, 7469), 1713 р., Давид-Городок**
Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 225; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (містечко чомусь названо селом).
- № 506 (НД 160), 1713 р., Жидачів**
Уточнення опису: в рукописі 407 арк., а не 417.
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, мал. 47 на с. 131; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 444–445, 447 (опис, опубліковано мініяюри — арк. 216 зв. і в заставці на арк. 44, що має яскраві народні елементи, зокрема, гуцульський одяг Мойсея, який взуває постолі, а на плечі гуцульська торбина тайстра); *Вибрані документи з історії України*, с. 11, № 43 (рукопис датовано кін. XVII — поч. XVIII ст.); В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 507 (Пог. 419), 1713 р.**
Доповнення опису: В року бѣгомъ дѣтѣ [1713] мѣсца февралья дня ѧ (переписувач, арк. 188 зв.)
Літ.: *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вип 2, с. 66–69 (на арк. 189 в ініціалі автопортрет художника з припискою *Азь есмь*; докладно описані водяні знаки й зміст; не відзначено, що це тип українського нотолінійного Ірмологіону).
- № 508* (Полт. еп. др., № 143), 1713 р.**
Літ.: В. Адрианова. *Материалы для истории цен на книги*, с. 153.
- № 509 (НД 104), 1714 р., с. Шаранчуки**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 157, 170, 179.
- № 510 (Син. п.), 1714 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 173.
- № 514 (Лукаш. 77), 1717 р., м. Носівка**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (неточна атрибуція), 68 (неточно прочитане прізвище палітурника — Веленій, потрібно Велентій), 80; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110, 114 (помилково місцевість походження названа Новосілка, треба Носівка — в описі на с. 449 вірне написання), 447–449 (опис, у записі переписувача неточно прочитана місцевість «из ренского репянсий» — потрібно «из репного репнянскій», таке ж неточно прочитане прізвище палітурника); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 58, 80, 99 (у матеріялах про діячів української рукописної книги), с. 114 (повторені ті самі помилки, що й вище); О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії.
- № 515 (F-19-130), 1717 р.**
Літ.: В. Адрианова. *Материалы для истории цен на книги*, с. 152; М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 202.

- № 516 (I, 5565), 1718 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 60–61 (публікація титульного арк. і початкового з нотним текстом), 153, 213, іл. 41 (публікація мініятури «Цар Давид з псалтерієм»).
- № 522 (КПл. 34 П.), 1720 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 10 (прізвище Сласт(ь)он помилково прочитано як Сластіонов; немає підстав вважати його співавтором написання чи укладання цього Ірмоля), 170, 193, 196, 203, 214, іл. 42 (публікація мініятури), с. 226–228, іл. 54–56 (публікації нотних сторінок з мініятурами у заставках).
- № 526 (Q 161), 1720 р., Михайл Гадинчак, с. Покляки**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44 (перекручено прізвище переписувача — Гадинчак і місце написання — с. Поклякушки), с. 153 (ті самі помилки).
- № 534 (НД 376), 20–30 рр. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано с. Ямне, треба Ямна).
- № 543 (Осс. 5687/II), 20 рр. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 547 (НД 97), 1720–1721 рр., м. Тисьмениця**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 76 (неточна атрибуція); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Я. П. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 108; Ю. Ясіновський. *Маняський скит*, с. 36.
- № 548 (Q 265), 1721 р., Пантелеймон Самборський, с. Глибочок**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150, с. 153 (помилково вказано ім'я й прізвище переписувача та місцевість — Іван Самбірський з Глубички).
- № 551 (I, 5585), 1722 р., Теодор Чехович Єгипетський**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (помилка прізвиська — Єгинський).
- № 560 (ДА 103 Л.), 1725 р., м. Острог**
Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.
- № 561 (I, 2731), Стефан Будзанович**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (помилка в прізвищі — Бойдзанович).
- № 562 (НД 135), 1725 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (помилка у шифрі — НД 133; Андрій був поповичем раделицьким, а не на прізвище Попович).
- № 577 (I, 2831), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 578 (I, 2835)**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано Мошлівського пов., треба Могилівського).
- № 590 (ІЛ, ф. Давніх рукоп. [ф. № 20], № 4), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: *Путівник по фондах відділу рукописів*, с. 622 (рукопис помилково датований другою чв. XVII ст.).
- № 591 (ІЛ, ф. Давніх рукоп. [ф. № 20], № 25), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Адрианова. *Материалы для истории цен на книги*, с. 152; *Путівник по фондах відділу рукописів*, с. 629 (сигнатури Ю. І. Тиховського: «ЮИТ, № 5», на звороті обкладинки: «1909, № 14»).
- № 592 (НТШ 46), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.

- № 594 (НТШ 270), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано Стара Синява, треба Стара Скварява), 159.
- № 595 (НТШ 274), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150
- № 597 (НТШ 278), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 598 (НТШ 289), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (замість с. Назірна вказано Назирне).
- № 599 (НТШ 426), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано с. Белобожичі, потрібно Білобожниця).
- № 600 (НД 95), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (вказано с. Посачахи і Довжок, треба Росохач і Довжки).
- № 602 (НД 149), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44.
- № 603 (НД 153), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 202; О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 62, 64, 66.
- № 604 (НД 158), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 605 (НД 162), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Адрианова. *Матеріали для історії цен на книги*, с. 152; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150.
- № 606 (НД 391), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 608 (БА 17), 2 чв. XVIII ст.**
Доповнення опису: штамп «Бібліотека Богословського наукового товариства, ч. 172».
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 79 (помилкова атрибуція); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 112 (прізвище Топин С. як переписувача прочитана невірно — очевидно, слід читати «той пип писав»).
- № 609 (БА 103), 2 чверть XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 231, іл. 59 (публікація нотної сторінки з мініатюрою).
- № 611 (БА 185), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 612 (БА 208), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 173.
- № 614 (Петр. 188), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110 (рукопис датовано кін. XVII ст.).
- № 616 (Петр. 324), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.
- № 617 (F 301), 2 чв. XVIII ст., Симеон Бронницький**
Літ.: Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 36.

Виправлення, уточнення й доповнення до Каталогу нотолінійних Ірмолоїв 177

- № 623 (Q 69), 2 чв. XVIII ст.**
Помилка в нашому каталозі: вказано Лавшинський, потрібно — Лавришинський.
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149, 153 (Теодора Лавришинського помилково сприйнято за переписувача і, відповідно, невірна дата створення рукопису).
- № 631 (Q 263), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (помилки: Нуфрій К., має бути Онуфрій Когутівич; с. Клішівна, а не Клішівці).
- № 669 (Острог, Історико-культурний заповідник, Кн. 2623), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149.
- № 674 (Лукаш. 82), 2 чв. XVIII ст.**
Літ.: О. Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60.
- № 691/а (див. №)**
- № 695 (НД 146), 1726 р., Жидачів (?)**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 66; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (помилка у написанні прізвища Іван Демкович, потрібно Ян Дембович); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 96 (у матеріялах про діячів української рукописної книги).
- № 697 (ЛІМ, Рук. 86), 1726 р., Богородчани**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 67; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 109; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 98 (у матеріялах про діячів української рукописної книги); Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 36.
- № 699/а (див. № 1122)**
- № 704*, 1728 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 11.
- № 705 (НТШ 20), 1729 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (правильно містечко Лисець, а не с. Лисець); Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 36.
- № 709 (Акс. 2953), 1729 р.**
Літ.: Ю. Медведик. *Гимнографічні джерела*, с. 136.
- № 710 (БА 86), 1730 р.**
Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110, 447; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 58.
- № 711 (Бав. 341), 1730 р.**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 62 (неточно прочитана місцевість Калагарів, потрібно Калагарівка), 152 (помилка у шифрі — ф. 3, має бути ф. 4 — Баваровського), 170 (та сама помилка в шифрі), 216, іл. 44 (публікація мініатюри «Йоан Дамаскин»).
- № 717 (ЛІМ, Рук. 83), 1729–1731 рр., с. Опорці**
Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 80; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 114.
- № 718 (Q 109), 1732 р., Іоан Ганашевич**
Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (невірна дата створення рукопису — кін. XVIII ст.).
- № 720* (Бухарест, VAR, Ms slav. 525), 1731–1733 рр., Манявський скит**
Літ.: Ю. Ясіновський. *Манявський скит*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 152.

№ 721 (I, 5512), 1733 р., м-ко Ставище

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (прізвище Древинський прочитано неточно — має бути Древянський; місцевість не Ставиці Білоцерківного староства, а Ставище Білоцерківського).

№ 723 (Q 381), 1733 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44 (помилка — Василь Левицький купив Ірмолой 1757 р., а не 1735), 152 (рукопис придбано в Заложцях, а не Золошці).

№ 725* (арх. Кошиця у Вінніпегу), 1733 р.

Літ.: О. Кошиць. Про генетичний зв'язок (помилка у даті створення — 1732 р.); Головащенко. Ірмолой Тяпецького.

№ 734 (ХНБ, 819158), 1736 р., м. Ворожба

Літ.: Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80, 98 (у матеріалах про діячів української рукописної книги), 134, № 128 (на титульному арк. копія гравюри А. Козачківського з друкованого Псалтиря, Київ 1728).

№ 735/а (див. 1115).**№ 739 (ОН 519), 1738 р.**

В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 173.

№ 742 (Акс. 2575), 1738 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (Гавриїл, а не Гаврила, Бобрєцький; він переписав рукопис, а не тільки був його власником); Я. Ісаєвич. Братства й українська музична культура (перевидання), с. 14.

№ 750/а (див. 1120)**№ 755 (ДА 104 Л.), 1741 р.**

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (всі імена переключені).

№ 759 (Q 26), 1741 р., с. Загвіздя

Літ.: Ю. Ясіновський. Манявський скит, с. 36.

№ 762 (F 566), 1742 р., передмістя Дрогобича Прижупи

Літ.: Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 99 (у матеріалах про діячів української рукописної книги, помилково прочитане прізвище переписувача Волошкович, потрібно Волошинович, передмістя Прижупи, а не Прижуни).

№ 768 (I, 5447), 1743 р., Фома Біцький

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (переключено ім'я та прізвище переписувача — Хома Білецький).

№ 773 (Q 377), 1744 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (назва містечка Потелич переключена на Потеличе, до того ж у запису виразно йдеться про місто, а не село), 153 (Симеон не переписував рукопис 1758 р.).

№ 777 (КПл, 35 П.), 1745 р., м. Носівка

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64, 73; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 65–67 (публікація титульного арк. та двох сторінок з рукопису; прізвище переписувача Іоана Стефа[...] повністю не читається); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80 (помилково м. Носівку названо с. Нововсілками), 104 (у матеріалах про діячів української рукописної книги).

№ 782 (НД 373), 1747 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (помилка: вказано Тиковський, насправді має бути Тишковецький; до того ж не відзначено, що це був переписувач книги), 170.

№ 783 (Q 220), 1747 р., Василій Кіянський

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 73; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110 (рукоп. переписано у с. Івачеві); В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (ім'я і прізвище переписувача помилкові — Михайло Тюшанський); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 105, 134–135, № 129.

№ 786 (Одеса, ДНБ, I/95), 1748 р., передмістя Судової Вишні

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 70 (невірно прочитана місцевість — передмістя Повишинського, помилковий шифр — № 129); В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153 (невірно визначена місцевість написання — м. Вишенське); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 101 (у матеріалах про діячів української рукописної книги, невірно прочитана місцевість — передмістя Повишинського).

№ 796 (ДА 86 Л.), сер. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152 (тут уся інформація переплутана — імена, прізвища і дати, ще й помилка у шифрі — замість 86 Л. вказано 87 Л.).

№ 810 (НД 141), сер. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (переплутано шифр: замість НД 141 — НД 128, переключено назву села Прокурава — Прокірава).

№ 811 (ОН 207), сер. XVIII ст.

Штамп Ш. К., точніше КШ — Климентій Шептицький (ігумен Святоуспенської Унівської лаври).

№ 813 (Петр. 60), сер. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 152.

№ 856 (НТШ 272), 2 пол. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 159.

№ 877 (НТШ 468), 3 чв. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149

№ 888/а* (див. № 1128)**№ 893 (Луцьк, КДФ 21), 1751 р., м. Броди**

Літ.: Я. Ісаєвич. Братства й українська музична культура (перевидання), с. 14.

№ 894 (ДА П.351), 1752 р., Санкт-Петербург, Гаврило Головня

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 411.

№ 896 (Лукаш. 78), 1752 р., Міхунки Польові

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (про зображені музичні інструменти), 74; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110, 114; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 81, 106, 135, № 130.

№ 905 (I, 7465), 1755 р., Ілля Зячинський, с. Перевод

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153.

№ 910 (Петр. 456), 1757 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (рукопис помилково датовано 1 пол. XVIII ст.).

№ 916 (МВ 19), 1759 р., Задарівський м-р (?)

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 77; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 109.

№ 918*, 1759 р., м. Пінськ

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 225.

№ 921 (Разум. 98), 1760 р., с. Васьківці

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64 (про зображені музичні інструменти, помилка в шифрі); Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114 (помилка в шифрі — 198 замість 98); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 81 (та сама помилка у шифрі, що й вище).

№ 923 (Акс. 2525), 1760 р., м. Кристинопіль

Літ.: Я. Щапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 73–74; Я. Ісаєвич. *Братства й українська музична культура* (перевидання), с. 14.

№ 939/а (див. № 1124)**№ 941 (І. 7468), 1763 р., Дмитрій Китович, с. Святе**

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149

№ 945 (НТШ 137), 1763–1765 рр., с. Жавниці

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 149–150 (надруковано с. Чернокуниці, треба Чернокуниці).

№ 948 (Син. п. 18), 1766–1768 р., с. Оліїв

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44 (помилкові прізвище переписувача Бучинський — має бути Гучинський, дата написання — 1703 р. і місце написання Холм — має бути Оліїв; до того ж помилковою є сигнатура ф. 2 (тобто, Народного Дому у Львові, № 38, а в дійсності це рукопис ДІМ у Москві)).

№ 951 (КПл 40 П.), 1769 р., Драгомирна

Уточнення запису титульного арк.: «Осмогласникъ греческій на російскіє ноти Киевопечерскія Лавры монахомъ Каллістратомъ преведенный и от его ж въ ползу хотящым греческому пѣнію обучатися въ монастирь Драгомиръ уже третим и послѣдним преписаніемъ преписанный в Молдавіи [1]769 [года] юня 30».

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 57; О. Цалай-Якименко. *Київська школа*, с. 118; О. Цалай-Якименко, Я. Михайлюк. *Нотолінійний Осмогласник*.

№ 952 (Кап. F.10), 1769 р., Давидківці

Літ.: М. Ніколаєв. *Палата книгописная*, с. 66 (уточнено місце знаходження с. Давидківці — Бешанковицький р-н Вітебської обл.), с. 66, 68, 191–193 (публікація трьох сторінок з рукопису), 195–196, 202, 225; Гай дэ Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 18 (публікація сторінки з рукопису).

№ 953 (F-22-71), 1769 р.

Доповнення опису: Въ славу́ и хвалу́ въ троицѣ стѣни во вселъ твари слави́мому бѣу́ въ прославленіе же чести пречистаа́ и превѣсловеннаа́ бѣоматере́ дѣвы еа́ ради всемо́шнаго ш насъ прѣставате́лствѣ сіа́ книжица, іеромоло́гін, въ потребу́ цркви́ святыа́ и въ неи́ хотѣши́мъ быти́ причастниками, а́ггласкомъ пѣніемъ бѣо́хвалани́мъ, сла́женію а́ паче́ юни́мъ ради́ оутѣ... верѣ въ ползу́ до искѣсѣ́ннѣшаго и совершѣннѣ́шаго протчѣ́нхъ, сѣ́дланнѣ́шаго протчѣ́нхъ и въ самонѣ́жнѣ́хъ въ цркви́ свято́нъ вѣщахъ пѣніемъ нота́ми [?] написанъ іеромона́хомъ іу́сифомъ за́горовскимъ зконченъ 1769 года 14 августа (арк. 1 н.).

сѣ́дланнѣ́, воскресѣ́ны гласа́ а́ по а́ каф. и протчѣ́нхъ, сѣ́дланнѣ́, гласовѣ́, писаннѣ́ по ірмо́лонку́ пѣчер: печа́т: а́ не по шкѣ́нхъ (арк. 19 кіновар'ю).

Літ.: Н. Кобяк, Н. Морозова, А. Турилов. *Кирилловские рукописные книги*, с. 86–87 (заголовок, водяні знаки; зміст не розкритий).

№ 958 (НД 114), 1772 р., Старе Місто

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 69 (помилково Старе Місто віднесено до Тернопільської обл., насправді — Львівської); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 100 (у матеріялах про діячів української рукописної книги; та сама помилка).

№ 960 (Акс. 2599), 1773 р., Королик

Літ.: Я. Щапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 72.

№ 968 (І, 5575), остання чв. XVIII ст.

На арк. 1 зв. і 2. почерком того ж часу: «Переписано в печерском монастырѣ 1793 года, февраля 21 дня»; можливо, йдеться про переписування Ірмолая.

№ 969 (І, 5576), остання чв. XVIII ст., Василій

Передмова переписувача, арк. 1: «Предсловіе ко всѣмъ православнымъ исправителемъ: Богоносни отцы, иже Духомъ Святымъ просвѣщеніи иже любовію горяще присно к Богу, сочиныша пѣсни каноновъ, на болшее хваление Божие, и прочія гимны церковніе, разнихъ книгъ, яко то преподобни Іоанъ Дамаскинъ сочынни книгу глаголемую октоихъ, и преподобній Феодоръ Студитъ, Іосифъ Пѣснописецъ составиша три пѣсны триоди, прочіи же преподобни отцы яко то Іоанъ монахъ, Косма, и Митрофанъ, и Генадій и прочіи богоносни отцы, трудишася нелѣнящася, к божию хвалению, что же и азъ многогрѣшній Василій потрудихся сію написати книгу глаголемую ірмологій, составленую выше реченіи святыми отцы; точію же молю васъ отцы и братія, аще обратете кое погрѣшеніе, прощайте и свимъ благоразумѣемъ исправляйте, мене же трудившагося благословите а не клените, да и сами прощенья и благословенья, от Бога сподобитесь, ему же слава во вѣкы аминь»

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 153.

№ 977 (Акс. 2620), 1776 р., Королик

Літ.: Я. Щапов. *Православная рукописная книга в Польше*, с. 72.

№ 978 (БА 4), 1777 р., с. Мизове, Павло Хоцевич

Уточнення: Сий Ірмолой е^{ст} Осмогласникъ твореніе прѣдвѣнаго а ниго Івана Дамаскина и прочихъ шцѣ́ Павла Страшкевичевы при храмѣ Рождества Престыа Владца Нашеа Бца и прено Дѣтѣ Мрїа. Рокъ Бжїа «АѴѴЗ. (титульний аркуш).

Оправа знищена і не тримається блоку книги, верхня дошка без шкіри, нижня у темнокоричневій шкірі.

Штамп: «Книгозбірня Студіону у Львові».

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64, 74, 80; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114 (помилка у прізвищі переписувача — Хоцевич); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80, 106 (у матеріялах про діячів української рукописної книги; та сама помилка), 114 (тут вірно — Хоцевич).

№ 979 (Од. НБ, 1/96), 1777 р., м. Рашков

Уточнення: Во славу́ стѣ́ны е́диносѣ́ннѣ́, живото́рашїа́ и нераздѣ́лимѣ́мъ Тро́ицы, Отца́, и́ Сна́, и́ Сѣ́гаѣ́ Дѣ́ха: Въ црство́ Благочестива́го коро́ла Полска́го Бг: Млѣ́ти Стані́слава Августа: Написа́на кнѣ́га сіа́ Ірмо́логій в бѣ́госпаса́емомъ мѣ́стѣ́ Рашковѣ́. Въ лѣ́то ш Ржѣ́ства во плоти́ Бга́ слова́ «АѴѴЗ. Індікта́ І. Мѣ́ца а́прила. Недосто́йнимъ Іу́сифомъ Сажковскимъ».

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 43, 153; О. Петренко. *Літургія в українській церковній монодії*, с. 59, 68.

№ 985/а* (див. № 1125), до 1782 р.**№ 986 (ЛІМ, Рук. 91), 1782 р., Тимофей Сабатович**

Літ.: Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 110 (переписувач названий Саватовичем).

№ 988 (НД 129), 1783 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 44, 207.

№ 989/а (див. № 1123).

№ 999 (Універс. 21 М.), 1789 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 64 (невірно прочитані дата й місце написання: 1729 р., Носівка), 193 (помилка в даті рукопису — 1739 р.); Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 135, № 135.

№ 1003 (НТШ 324), кін. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 150.

№ 1005 (Петр. 174), кін. XVIII ст.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 240–241.

№ 1006 (Петр. 209), кін. XVIII ст.

Літ.: Ю. Ясіновський. *Манявський скит*, с. 36.

№ 1036* (Братіслава, НБУ, Ms 1084)

Дрібний півустав. Церковнослов'янська мова з українізмами. Арк. 130 зв.–131, 133–134, 138–140 чисті.

Уточнення змісту: ірмоси празничні (продовження переліку після 105 арк.): на Преображення, Успіння, Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, арх. Михаїлу, на Введення, Пресв. Богородиці 2 гласу *Нетренну необичну*, св. Григорію Богослову *Похвалу боговидець Мойсей* (арк. 37 зв.–130);

Стихири ап. Петру і Павлу, «мисто пѣсни Херѣвмской» у Великий Четвер *Вечери твоєї тайней*, богородичний 4 гласу *Удивися Іосиф* (арк. 131 зв.–137 зв).

Літ.: R. M. Cleminson. *Cyrillic Manuscripts in Slovakia*, с. 33–35, № 7.

№ 1037* (Братіслава, НБУ, Ms 1099),

Дрібний півустав; арк. 136–138, 139–141 чисті.

У записі на арк. 1–10 Клеменсон прочитав місцевість рдской Цаднѣ (у Котвана — Гадна⁷).

На арк. 135 зв. австрійський національний гімн в українському перекладі: *Боже, буди покровитель Царю*.

Уточнення змісту: наприкінці розділу ірмоси канону Пресв. Богородиці і св. Григорію Богослову, без нот *Хваліте імя Господне* 19 катизми.

Літ.: R. M. Cleminson. *Cyrillic Manuscripts in Slovakia*, с. 35–36, № 8.

№ 1037/а (див. № 1116)

№ 1048 (ІЛ, ф. Давніх рукоп. [ф. 20], № 17), 1 пол. XIX ст.

Літ.: *Путівник по фондах відділу рукописів*, с. 626–627.

№ 1055 (І, 5387), 1 пол. XIX ст.

Літ.: О. Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 1061 (Ужгород, НБУ, Рук. 561), 1804 р., с. Лоза

Уточнення запису: Во славу [...] Списана Ірмологіон сей равом Божиим младенцем Василиєм Купарь, когда учился шестнадцатого року співати Ірмологіон оу дика Грєвлянскаго старосты Михаїла: тогда на семъ Ірмологіонѣ оучился писати Ірмологіон сей, который почалъ и скончилъ въ си(!) Язѣ року Божяго от Рождества Христоваго 1804 мѣца мая 24 дня.

Літ.: Я. Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 74; Я. Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 109; Я. Запаско. *Нотатки з історії*, с. 106; Я. Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 59–60, 68, 70; Я. Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 106.

№ 1066/а (див. № 1114)

№ 1073 (КП запов., Кн. 2082), 1820 р.

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 196.

№ 1083 (КП запов., Кн. 2087), 1852 р., Януарій Салуха

Літ.: В. Іванов. *Співацька освіта*, с. 196 (помилка в даті — 1851 р.; уставник Модест не укладав Ірмолог, а книга була переписана його старанням, тобто, на замовлення).

№ 1087/а (див. № 1126)

* *
*

Доповнення Каталогу описами новознайдених рукописів

№ 1112 (309/а) Кін. XVII ст. Краків, приватна збірка
Александр Смеречанський проф. Т. Хшановського⁸

Починається Ірмолог сирѣчь *Всмогласник* [...] писал Александр Смеречанский
рукою своею (арк. 19 — другий титул).

4°, 406 арк., без поч., арк. 397–401 чисті, дрібний півустав; в давній оправі — дошки в шкірі, дві пошкоджені застібки. Орнаментальні заставки, кінцівки стародрукованого типу — квіткові мотиви; кольорові мініатюри — посторінкові, у заставках та ініціалах, реалістичні міські пейзажі й типи людей.

Записи: «Ex Libris Wincentego Chszanowskiego» (наклейка на внутр. частині верхньої оправі); «Dworec 1801» (на форзаці); штамп: «Biblioteka Chszanowskich. Morochów»⁹.

Літургія — Херувимська пісня (без поч.), причасники Пресв. Богородиці та ін. — *Чашу спасения, Во память вічную, друге Чашу спасения*, кондак Пресв. Богородиці, світилен у Великий тиждень *Чертог твой*, на Воскресіння Христове задостойники *Христовая пасха, Світися, світися, Течаха жени, О божественнаго, о любезнаго, Ангел вопияше, О пасха велія*, наславники на 8 гласів *Грішних молитви*, світилен на Успення *Апостоли от конец* (арк. 1–19);

Октоїх-Ірмолог (арк. 20–295 зв.);

подобні стихирам (арк. 300–311);

стихири празничні, починаючи з вересня — преп. Симеону Столпнику, на Різдво Пресв. Богородиці, Покрову, св. Миколаю, на Різдво Христове, в неділю Блудного сина *На ріці Вавилонстей*, Літургія Пржедосвященна, у Велику п'ятницю, суботу, четвер (!), св. Духу, ап. Петру і Павлу, на Преображення, Успення, арх. Михаїлу, розники перед Різдвом

⁸ Про цей рукопис мене повідомив проф. Александр Наумов і завдяки його старанням удалося опрацювати пам'ятку в домашньому архіві проф. Тадеуша Хшановського навесні 1998 року. Обидвом ім складаю велику подяку.

⁹ Село Морохів — тепер Сяноцького повіту Підкарпатського воєводства у Польщі.

⁷ I. Kotvan. *Rukopisy Univerzitnej knihnice v Bratislave*. Bratislava 1979, с. 380.

Христовим і Богоявленням, стихири на Різдво Христове, Хрещення, Богоявлення, Петру і Павлу (арк. 315–361); страсті (арк. 366–396 зв.).
Вказ. напів: острозький — кондак Богородиці (арк. 7); болгарський — кондак Богородиці, гимни *Благословен еси, Ангелский собор*, іпакої *Почто ми ради, Мироносици жени, Поклонимся отцу, Жизнодавица рождейшаго*, стихира Петру і Павлу *Кими похвалиними* (арк. 5, 8 зв., 9, 360).
Гласовий структурний тип.

№ 1113 (237/а) Ост. чв. XVII ст. Львів, приватна збірка
 Андрія Цибка

№, 162 арк., без поч. і кін; без оправы, між арк. 27–28 пропуск; скоропис двох почерків, у заголовках українізми — «пѣснь семая» Орнаментальні заставки та ініціяли — квіткові мотиви стародрукованого типу, на арк. 79, 91, 114, 121 кольорова плетінка балканського типу.
 Літургія Пржедосвященна — без поч., кондак Богородиці (арк. 1–2 зв.); Октоїх-Ірмолог, з *Бог Господь* і воскресними тропарями (арк. 3–151); стихири празничні, поч. з неділі Блудного сина, порядок переплутаний, у кін. у Велику п'ятницю *Прийдіте ублажим Іосифа* (арк. 152–162 зв.).
Вказ. напів: руський — *Бог Господь* (арк. 4, 33, 54); болгарський — *Бог Господь* (арк. 33, 54, 54 зв.).
Гласовий структурний тип.

№ 1114 1709 р., Іоан Югасевич, півець Мукачів, приватна
 (№ 1066/а с. Невицьке, при церкві Покрови збірка В. Панкуліча

Слава, Честь, Поклоненіє, и Вѣчноє Благо||дареніє,
 Б(о)гу единому въ нераздѣльной и неизреченной Тро(й)ци || Слави-
 мому О(т)цу и С(и)ну и С(вя)тому Д(у)ху. Давшему сію || Книгу
 нареченную ІРМОЛОГІОНЪ, то естъ: || ПѢСНОСЛОВЪ, въ Щасли-
 вости начати, и въ || Бл(а)гоумномъ дарѣ Б(о)ж(е)ственномъ докон-
 чати. || Здѣ списася мною, Рабомъ Б(о)ж(и)имъ || Іоанномъ Югасе-
 вичомъ Пѣвцемъ || Невѣцчанскія Ц(е)ркве. || При Храмѣ Покровѣ
 Пр(е)святя || Вл(ад)ыч(и)цы, нашея Б(о)городицы, и пр(ис)но ||
 Д(і)вы М(а)рія. || Року Хр(исто)ва 1809 м(іся)ца || Ноємврія дня 7 ||
 докончися (колофон, арк. 93 зв.).
 №, 95 арк.; скоропис з елементами штучного півуставу; у нотному тексті є сторожі — як художні прикраси; в оправі — дві дошки, скріплені шкірою на хребті. Орнаментальні заставки та ініціяли рослинних і геометричних мотивів.

Записи: «Сія книга надлежится рабу Божому Кривенько Міхаїлу Андрашов-
 скому¹⁰ обивателю. Купив ю із Ірляви¹¹ от одной господині, зовомой

¹⁰ Андрашів — тепер с. Андріївка Ужгородського р-ну Закарпатської обл.

¹¹ Ірлява — тепер с. Орлява Ужгородського р-ну Закарпатської обл.

Павлюля, за 40 крайцарю нових 1868 рока, місяца юнія» (на звороті обкладинки та арк. 27 зв.). На зовнішньому полі синім чорнилом угорською мовою: «Krivenyuka Mihaly 1884. 25/5». Тобто, книжка була близько 20 років у власності Михайла Кривеника, який, очевидно, був дяком. Пізніше книга належала учневі Василеві Левкуличу, який, мабуть, набув її для навчання: «Василь Левкулич ученик I-го рока півцо-учительской семинарії. В Ужгороді рока 1929-го 8. III. Достав в памятку од одной жони, обивательниці Орлявської» (арк. 48).
 На 8 гласів догматики, богородичні, сідальні та ірмоси воскресного канону; у 4 гласі додано степенний антифон «От юности моя» (арк. 1–21); подібні стихирам на 8 гласів (арк. 22–28); святкові ірмоси і стихири: в неділю перед Різдом Христовим, на Різдво Христове, в неділю перед Богоявленням, на Богоявлення, Стрітення, в неділю Митаря і Фарисея, в неділю Блудного сина, в неділю Мясопусну, вибрані піснеспіви Великого посту, літургія Пржедосвященна, задостойник *О тебе радується*, в неділю Хрестопоклонну, на Благовіщення, в четвер 5 неділі Великого посту, в суботу Лазареву, в неділю Цвітну, трипіснець у Великий понеділок, двопіснець у Великий вівторок, трипіснець у Велику середу, у Великий четвер замість Херувимської *Вечері твоєї тайней*, у Велику п'ятницю, у Велику суботу, на Воскресіння, в неділі після Пасхи — Фомину, Мироносиць і т. д.; преп. Онуфрію, на Різдво св. Йоана Предтечі, ап. Петру і Павлу, на Успення Богородиці, Різдво Богородиці, Воздвиження Чесного Хреста, Покров Богородиці, Собор арх. Михаїла, Введення Богородиці, св. Миколаю, на зачаття Богородиці, молебень Богородиці, стихира Пресв. Богородиці на прокляття єретиків *Іже образу твоему* (арк. 28 зв.–93).

Лит.: І. Задорожний. Невідомий Ірмолої Івана Югасевича.

№ 1115* (№ 735-а) до 1737 р.

Запис скорописом: Сію книгѣ рекомѣю Ірмолой купилъ іерей Михаїлъ Калковичъ парохъ Товарно поманъчанъски ѿ мгла за патѣ злотыхъ іркмецкыхъ рокѣ Бжого лѣлз мѣа маа дна кѣ.

У першій половині ХХ ст. зберігався у с. Товарно-Поляна Земплинської жупи.

Лит.: І. Панькевич. Покрайні записи.

№ 1116* (1037/а) XVIII ст.

На поч. ХХ ст. належав О. Кошицю.

Лит.: Кошиць О. Про генетичний звязок, с. 10, 14.

№ 1117 (69/a)

сер. XVII ст.

Унівський м-р

Рук. 1

4°, 496 арк., на поч. (арк. 1–6) і в кін. (арк. 495–496) пізніші нотні записи, між розділами по декілька чистих арк.; скоропис, наприкінці нотних стрічок сторожі. У пошкодженій оправі — дві дошки в шкірі, які не тримаються блоку книги, з витисненими рамками та орнаментальними прикрасами, в центрі хрест; на хребті наклейка з написом «Ірмолоу [чорнилом, і дописано олівцем: Ірмоло]гіон»; до верхньої обкладинки приклеєно аркуш з нотним текстом київської нотації, XVII ст. Водяні знаки: Каманін, № 1119 (одноріг) — 1653–1658 рр. (основний); наприкінці кодексу — близький до Лауцявічюс, № 1711 — 1638 р. Орнаментальні заставки стародрукованого типу, прості квіткові мотиви, наближені іноді до народних зразків, ініціали виконані у балканському стилі, видовжені, з елементами прикрас на мачтах літер; на арк. 211 у тексті тропаря на Різдество Христове вклеєна гравюра — поклоніння трьох царів перед Ісусом, на арк. 223 зв. гравюра у тексті піснеспіву на Стрітень *Нині отпущаєш* — малий Ісус перед преп. Симеоном, гравюру V. F.; на арк. 253 у тексті кондака Богородиці гравюра — ангельський хор славить Богородицю, два ангели грають на віолі да гамбі і лютні, на арк. 346 повторена гравюра Різдва Христового (у тексті 9-ї пісні Преображенню, де мовиться про Різдво Христове), на арк. 355 зв. гравюра з зображ. Пресв. Богородиці во славі з латинським підписом (у тексті 9-ї пісні канону на Успіння), на арк. 365 гравюра — Розп'яття (у тексті стихир на Воздвиження), на арк. 385 гравюра у тексті стихир зачатію св. Йоана Хрестителя.

Записи — невправним скорописом кін. XVII — поч. XVIII ст.: *Во имя ѿца и сына и свѣтаго дха Амивъ. Сина книга рекомаа ирмологъ кѣпналъ еи равъ бжій дѣлехей (?) из (?) долони¹² для наѣчена дѣтен своихъ и ѿдалъ еи до рѣкъ бѣчмъ ѿцѣ василию презвитерови велеівскомъ¹³ і далъ за ню золотихъ полѣкихъ монету десатъ (арк. 6 зв.–12); Во имя ѿца и сѣна и светаго дха Амивъ. Сина книга нарицаемаа Ирмолой кѣпивъ равъ бжій Іванъ Кравецъ паси¹⁴кови своемъ на наѣкѣ 8 раба бжѣго Івана Иванока и³ села Задеревич¹⁴. А хто ви еи маевъ где в^тдалити албо ѡкра^тти албо сѣна ипоменати тои вѣдѣт прокла^т предъ сѣдо^м бжѣмъ Roku panskiego 1724 (?) [...] (арк. 127 зв.–133); молитовний запис 2-ї пол. XVIII ст. з підписом: «Онуфрей Залозецкий бакаларъ Дубравецкий¹⁵» (арк. 178 зв.); «Załozecki, Kowbel, Kowbłowski» (на полі арк. 197); «Probacio (!) kalami Załozecki» (арк. 222 зв.).*

¹² Ймовірно, тут описка і йдеться про містечко Долину Івано-Франківської обл.

¹³ Село Белеїв Долинського р-ну Івано-Франківської обл.

¹⁴ Село Задеревичі — тепер Стрийського р-ну Львівської обл.

¹⁵ Село Діброва — тепер Долинського р-ну Івано-Франківської обл.

Иитѡрѣга сѣла: Єдѣнѡфрѡнѣнѣ сѣтъ, глас Ё, Го^споди помилу^с, При^дѣте поклонѣ^мса, пѣснь анге^лскаа Го^спо^а про^свѣщение мое, Ягивъ ѡ ѡе^с, До^да патрике, Ялилу^а, Иже херовими, Мило^ст ми^р, Святъ свѣ^т свѣ^т, По^емъ тѣ, До^сто^но естъ, Хры^стоноваа па^сха, Свѣ^тиса свѣ^тиса новы^т иерѣсалиме, Течах^у жены, ѡ воже^ственаго, ѡ любезнаго, Янгѣ^л вопиаше, ѡ па^сха велиа, Єдинъ свѣ^т, причастникъ Хвалѣте господа, Испола ети деспота, Видѣх^омъ свѣ^т исти^нны^т, да исп^олна^тса уста наша, Оутверѣ^аи воже право^лб^нюю хри^стиа^нск^ю вѣр^у (арк. 7–17 зв.); Вечерня киевская (у колонитулѣ Чинъ вечерни): Благо^словы дше моа го^спода, Блаженъ муж, Го^споди возъвахъ (на 8 гласів), Свѣ^те тихи^т, Нинѣ ѡтпущаєши, Кирие елѣ^со^н (арк. 17 зв.–26 зв.); на посвящение цркви: Возъмѣте врата (арк. 26 зв.–27); Чинъ ѡтрени: Бо^г госп^оа на 8 гласів рѣские і болгарско всѣдневіе, Блажени непорочни (арк. 27–32), Радѣиса чиста^а (арк. 32–32 зв.), прокименъ вечерни — в недѣлю, понедѣлок, вѣторок, середу, четвер, п'ятницю та воскресні на 8 гласів, у Великий піст (арк. 32 зв.–35);

Октоїх-Ірмолог, у кожному гласі: стихирні запіви Го^споди возвах, Да сѣ исправи^т молитва моа, Изведи и^с те^мница дш^у мою, Вечерняа наша молитва, ѡвѣ^дѣте людне, При^дѣте людие, догматики з богородичними, *Бог Господь* з воскресними тропарями, воскресні ірмоси, стихир на хваліте — *Всакоє дыханіе, Хвалите єго вси, Слава си єст всѣ^м, Поє^м твою Хр^те спасенн^ю страсть, Иже рас^патиє претѣрпѣв, Иже ада плѣни^л, евангельська стихира На горѣ ученико^м (арк. 37–178);*

подобні стихирам, на 8 гласів, поч.: Невѣ^нтъ^м чин^омъ радование, наприкінці ірмоси Богородиці 8 гласу *Водѣ прошедѣ яко по сѣх^у* (арк. 181–195); стихир та ірмоси на празники всього церковного року: Різдво Христове, Богоявлення, Стрітення (арк. 178–229);

продовження Утрени: Гимны в недѣлю Оутро з вказівкою в^ол[гарського напіву], глас 5 — Благо^словенъ еси го^споди, Янгѣ^лски^т собор, Почто мира, Сѣло рано, Мирносица жены, стихир на слава і нині Поклонѣ^мса в^тцѣ, Жизнода^вца ро^жши, Ялилу^а; полиелесъ во^лгарси^т — Хвалите имя го^спо^ане, Истри^ашшем^у фараона, И да^вшем^у зе^млю, Исповѣда^ттеса го^сподеви, Янѣ^н и звѣздѣ, Пора^зшем^у Єгипта, з вказівкою рѣ^с[коє] — Хвалите имя го^спо^ане, Исповѣда^ттеса го^сподеви, з вказівкою в^ол[гарське] — Пречи^стаа вогородите^лнице Маріе, радѣиса ѡрадованаа, Слава ти трѡ^ице свѣтаа, Ялилу^а, з вказівкою рѣ^с[коє] — На рѣ^стѣ вавилаштей; Ѣ нами вогъ; іншим почерком — стихир Петрѣ Іваннѣ Іаковѣ, подобні стихирам Невѣ^нтъ^м чин^омъ радование, Яко довлѣ, Да^л еси знаменіе, далі нотні тексти без слів (арк. 229–240);

піснеспіви Тріоді: Починається сѣтаа чотирдесатница, слава, глас ѡсмѣтї — Поканіаа ѡтверзи ми дѣри, На спасѣ^нн^ю стезю, Множе^ство содѣ^лани^т ми зо^л, два прокимни у Великий піст, Літургія Преждеосвященних Дарів, причасник, задостойник на Літургії св. Василя Великого, ірмоси в

неділю Хрестопоклонну, ірмоси великого канону Андрея Критського, кондак Богородиці (болгарського напіву — без вказівки), піснеспіви на Благовіщення, ірмоси і канон у неділю на В'їхання в Єрусалим (два напіви, другий — повний канон — позначений як болгарський і вказано, що це катавасія), вибрані піснеспіви страсного тижня — два тропарі, трипіснець у Великий понеділок, ірмоси у Великий Четвер, ірмоси на умовеніє ног, Херувимська пісня, трипіснець і стихири у Велику П'ятницю, Херувимська пісня у Велику Суботу, ірмоси канону (арк. 241–287 зв.); на Воскресіння — канон в неділю Пасхи, стихири, зокрема, з вказівкою болгарське — *Свѣтисл новыѣ Иерусалиме* та ін., наприкінці — арк. 300 зв. — 301 — тропар свм. Георгію *ПоСтригоМ добриМ поАвизаАсМ еси* (арк. 288–301); ірмоси канонів П'ятидесятниці — в неділі Топину, Самарянину, о сліпом, на Вознесення, в неділю Зішестя св. Духа ірмоси і стихири (арк. 288–334 зв.); продовження празників — ірмоси і стихири на Різдво св. Йоана Предтечі, Преображення, ап. Петру й Павлу, на Преображення, кондак Богородиці місцевого напіву (без вказівки, арк. 346), на Успення, Різдво Богородиці, Воздвиження, Введення, арх. Михаїлу, зачатію св. Йоана, Покров, ірмоси общі Богородиці, глас 2, св. Онуфрію, св. Николаю, (арк. 334 зв.–392); пропущені піснеспіви і празники та додаткові: ірмоси перед Богоявленням, піснеспіви на освячення води, ірмоси в суботу Лазареву, стихира на Успіння *БогоначАныМ мановеніємъ* з вказівкою *вАГарское*, ірмоси в дні підготовки до Великого Посту, (арк. 392–409 зв.); столпові ірмоси, на 8 гласів (арк. 411–494 зв.); додаткові пізніші піснеспіви: стихира на прокляття еретиків *Иже образу твоему* (згадані Іпатій і Кирило), світильні у Велику седмицю *Чертог твой* і в неділю *Світлюю Плотію уснув* (арк. 495–496 зв.).

Вказ. напіви: київський — *Всеношне бденіє* (арк. 17 зв.); **руський** — *Бог Господь* (арк. 27–28 зв.), поліелей *Хваліте господа та Ісповідайтеся Господеві* (арк. 233 зв., 234), псалом *На ріці Вавілонстей* (арк. 235–236); **болгарський** — *Господи воззвах* (арк. 20–24 зв.), *Бог Господь всьднєвнїє* (арк. 28 зв.–29), гимни в неділю по непорочних (арк. 229–232), поліелей *Хваліте імя Господне* (арк. 232–233 зв.), канон — ірмоси і тропарі — в неділю на В'їхання в Єрусалим (арк. 260–270), стихири і припиви на Воскресіння: *Світисл світисл новий Іерусалиме; О божественнаго, о любезнаго; О пасха велия* (арк. 299 зв.–300), стихира на Успення *Богоначальним мановенієм* (арк. 403–405).

- № 1118 (446/a) перша пол. XVIII ст. Ужгород, приватна збіка О. Ороса
Понад 200 арк.; дрібний. півустан. Орнаментальні заставки, ініціали, кольорові мініатюри з виразними народними типажам та пейзажами. Піснеспіви воскресного Отктоїха, празничні стихири.
Лит.: О. Орос. Грушівський монастир, іл. 40–48, вклейки (автор невірно датує рукопис кін. XVI — поч. XVII ст.).
- № 1119* (113/a) 1660 р.
4°, добре збережений. В оправі — дошки (?) в шкірі.
Зберігався у церкві с. Дубровиці¹⁶ Ярославського деканату Перемиської єпархії.
Лит.: Г. Конюшецький. Допис з Дубровиці.
- № 1120* (750/a) 1740 р.(?), Іоан Писаркевич, родич дубенський
4°, збережений добре в шкрянній оправі. На початку кожного гласу мініатюри.
Запис: «Сей ермолой создан от Іоана Писаркевича, родича дубеньского... Року 1740 місяца марта».
Зберігався у церкві с. Дубровиці Ярославського деканату Перемиської єпархії.
Лит.: Г. Конюшецький. Допис з Дубровиці.
- № 1121 (699/a) 1726 р., Афон, Пантелеймоновий м-р, № 96 Стефан, с. Голосків¹⁷
4°, 299 арк., без кін.; півустан, у мові українізма; нотація квадратна лінійна. В оправі початку XIX ст. — картон, обклеєний папером. Орнаментальні заставки (одна із зображенням Богоматері з дитятком) та бароковий ініціал народної інтерпретації.
Покрайні записи XVIII–XIX ст., тайнопис.
Зміст: ірмоси на 8 гласів; подібні на 8 гласів; стихири празничні, припиви Трьом Святителям.
Лит.: А. Турилов. Малоизвестные системы, с. 104–106 (короткий опис, прочитання тайнопису, записи переписувача); *Славянские рукописи Афонских обителей*, с. 117, № 265.
- № 1122* (260/a) 1690 р., Іоан Антонович, м. Бавндбрук, дидакал бобрецький Укр. церковний музей
F°, 1 арк., вплетений до стародрукованого Отктоїха XVII ст.; півустан з елементами скоропису.
Запис наприкінці піснеспіву: «Іоанъ Антоновичъ на той часъ дидакалъ Бобрецкій. Рокъ Бжѣла „АХЧ“ (1690)».
Містить задостойник *О тебї радується*.
Описано на підставі копії, люб'язно наданої акад. Ярославом Ісаєвичем.

¹⁶ Тепер Підкарпатського воеводства у Польщі.¹⁷ Мабуть, тепер с. Голосків Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.

№ 1123* (989/a) до 1784 р.

«Ермолой нотный в черной коже, вовсе ветхий» зберігався у Лебединському Святогеоргіївському м-рі за описом 1784 р.

Літ.: В. Иванов. *Співацька освіта*, с. 9 (з покликом на: ЦДІАК, ф. 1253, оп. 1, № 3, арк. 14 і № 4, арк. 11–12 зв.).

№ 1124* (939/a) до 1763 р. церква Покрови у Запорозькій Січі

Під час подорожі по Запорожжі влітку 1845 р. Аполон Скальковський відвідав нову Покровську церкву на Січі. Давніша церква лежала в руїнах, а серед її майна був *Ермолой рукописный... с нотами*, дуже гарно оздоблений *фигурами, флорессами и изображениями людей и животных*. Видно, що вона була в безпрестанном употребленні — так истерта, что весьма естественно, судя по страсти Запорожцев к церковному пению.

Записи: «1763 г. мѣсяца ноябрю противъ 9 числа была буря крѣпко сильна, что и верхи Сѣчовой церкви посвертало», «1792 г. на Кубани Запорожцы сѣдели».

Літ.: А. Скальковский. *История Новой Сечи*, част. 3, с. 251; В. Иванов. *Співацька освіта*, с. 70 (неточні цитати й помилки в бібліографічному поклику).

№ 1125* (985/a) до 1782 р. церква Покрови Роменського пов.

«Ермолог нотный писан един» зберігався у церкві Покрови Роменського пов. за описом 1782 р.

Літ.: В. Иванов. *Співацька освіта*, с. 149 (з покликом на Сумський обласний державний архів, ф. 960, оп. 2, № 1736, арк. 4).

№ 1126* (№ 1087/a), 1865–1873 рр., Києво-Печерська лавра Євфимій Жарков

Писаний італійською круглою нотою, у двох примірниках. Пізніше за цим Ермолом 4-голосі переклади створювали ієромонахи і регент Видубицького м-ря Авдій, ієромонахи Віктор, Герман, Олександр Фатєєв, Яків Калішевський, керівник митрополичого хору в Києві Іларіон Ткаченко (ієром. Іадор).

Літ.: Іадор (Илларион Ткаченко). *История Киево-Печерского лаврского распева // Русская музыкальная газета* (1907/3) 99–102.

№ 1127 (№ 691/a) 2 чв. XVIII ст. Варшава, Б-ка Народова Mus. 3850

F° (286x182 мм), 122 арк., без поч. і кін., між арк. 103–104 бракує 13 арк. (гласи 5 і 6); півустав (дрібний ?); без оправы. Простенькі орнаментальні заставки та ініціали рослинного типу, на арк. 116 в ініціалі зображення церкви. Водяні знаки: мальтійський хрест в картуші, подібний до: Лауцявічюс, № 1760, 1769 — 1728, 1748 рр.

Записи: Налезав Стефанові Савицькому (арк. 39 зв., 58 зв.,). Придбаний у Варшаві 4 жовтня 1978 р. у Єжи Речки.

Виправлення, уточнення й доповнення до Каталогу нотолінійних Ермолоїв 191

Вибрані піснеспіви Постної і Цвітної Тріоди — Єдин свѣт, Вкүсите і видите, Благословлю Господа, О тебѣ радүется, кондак Пресв. Богородиці Возвранной воеводѣ (два не позначені напиви, один з них болгарський), стихири Неділі Цвітної, Великого Четверга, П'ятниці, Суботи, на Зішестя св. Духа (арк. 1–17);

Октоїх-Ермолог, гласи 1–7 (обрив), в кін. воскресний ірмос 8-ї пісні (арк. 18–122).

Літ.: О. Шевчук. Про взаємодію, с. 52–53 (помилка у визначенні формату — 4°, подані розміри арк. вказують на F°, неточно описаний зміст — основний осмогласний розділ включає, окрім, воскресних піснеспівів Октоїха, ще й празничні ірмоси, сумнівною є атрибуція другого напіву кондаку Пресв. Богородиці як острозький).

№ 1128 (№ 888/a), 3 чв. XVIII ст. Варшава, Б-ка Народова біл.(?) Mus. 1175

4°, 171 арк. (I+168+2), первісна фоліяція кирилицею 1–152, починаючи з арк. 11 сучасної нумерації (осмогласний розділ), дрібний півустав; у новій оправі — картон, штучна шкіра. Орнаментальні заставки та ініціали стародрукованого типу — рослинні мотиви, двоколірні. Водяні знаки: ікона, нагадує № 2352 у Лауцявічюса — 1752 р., одноголовий орел, літера Z.

Записи: Біля малюнку хреста ініціали (переписувача ?) К. Т. і М. Л. Р. Б. (арк. 150 зв.); записи власників: «Ten iest Jarmołoy Się [мабуть, має бути Xię ?] Alimpieg[o] Pawlikowskiego [...] B°W° mps» (арк. I), «Do Biblioteki X. X. Bazylianów Wileńskich zalecił odda[...] JX Prowinciał» (арк. 2 зв.–3), «Ten jest jarmołoj P[...]».

Старий шифр: 1962 K 578/17.

Вибрані обиходні піснеспіви: псалом Блажен мѣж (два напиви), Бог Господь (два напиви), поліелей Хваліте імя Господне (два напиви), На рѣцѣ вавилонстей, Покажиа отверзи, На спасенниа стези, Множество содѣланих, Не отврати лица Твоего, літургія Пржедєосвященна, причасник Вкүсите і үвидите, задостойник О Тебѣ радүется, Єгда славниі үченици, Вечери Твоей тайней, піснеспіви Світлої сѣдмиці (?), кондак Пресв. Богородиці Возвранной воеводѣ (два напиви), G нами Бог, кондак Ієсүс҃ Сладкомү Возвранний воеводо (арк. 1–10);

Октої-Ермолог (арк. 11–140 зв.);

подобні стихирам, на 8 гласів (арк. 141–146 зв.);

празничні стихири, включаючи тріодного циклу, починаючи з Різдва Христового, в кінці — піснеспіви на різні треби — стихири *Иже образу Твоему, Вошел еси во церков*, тропар *Обятия отча*, припиви, пісня Амвросія Медіолянського *Тебе Бога хвалим, Достойно єсть* (арк. 147–164 зв.).

Вказані напиви: ин҃гый напѣл — Блажен мѣж (арк. I зв.), инно подо[вен] — Возвранной воеводѣ (арк. 9), болгарський — Хваліте імя Господне, Царю

небесний, припівви Слава Ти Тройце свѣтаа, Радуйса обрадованнаа Маріє, Пречистаа богородице Маріє (арк. 2 зв., 155 зв., 163).

Літ.: О. Шевчук. Про взаємодію, с. 54–55 (неточно описаний зміст — основний осмогласний розділ включає окрім воскресних піснеспівів Октоїха, ще й празничні ірмоси з Ірмолога, сумнівною є атрибуція другого напіву псалма Блажен муж як острозький).

Примітка: рукопис, мабуть, білоруського походження, на що вказують як записи власників — Віленська провінція Василянського чину (на с. 50 слово Prowinciał Олена Шевчук помилково витлумачила як «з провінції», тобто, у розумінні з периферії, тоді як Василяни були поділені на провінції, одна з яких тут згадана — Віленська), так і білоруські елементи церковнослов'янської мови основного тексту, зауважені тією ж авторкою на с. 50.

**№ 1129 (№ 218/а), остання чв. XVII ст. Дрогобич, Краєзнавчий музей
КВ 13080/Ст. 129**

F°, 297 арк., без поч. і кін., прикінцеві арк. писані пізніше; окремі арк. сильно пошкоджені; дрібний півустав. У давній оправі: дошки в шкірі з орнам. витисками, справа не держиться блоку книги. Прості заставки, ініціали, квіткові та рослинні мотиви, декілька примітивних мініатюр, на арк. 60 у сцені Різдва Христового пастушки (?) з трубами. Водяні знаки: близький до Лауцявічюс, № 436 — 1675 р.; Alle mode papier — бл. до Лауцявічюс, № 10 — 1679–1680 рр.

Записи: дата 179(?)0 рік (арк. 4 зв.); «Сей Ирмоло^т оправилъ много грѣшній Рабъ Божій Іоанъ Гдлевичъ кошто^м своимъ и за ѿппдценіє грѣхо^в свои^х Рокѣ Бжїаго „АѢЛ [1730] босѣ его хлопецъ Миха^л ѿ дчивъ на томъ (?) ІАрмолои босѣ борзо [...] самъ» (арк. 34–39); «Буѣ tu Jan Mastyborsky tu (?) się [...]» (арк. 73); «Anno Domini 1726 [...] byѣ Dyska[nt ?] Bazyli» (арк. 155 зв.); «Буѣ tu na ymie Demian Romanowycz Roku 1779 die 12 uczyѣ się tu u mieście» (арк. 212 зв.); «Рокѣ бжого 1720 мѣа априла [...] — текст обрізаний] такъ grimѣло же чѣти бѣло по всей земъли за великого крола Авгѣста w то^т часъ бѣла пшеница по зо^л[отих] и жито по зо^л[отих] дѣ чмѣнь добри^т по зо^л[отих] 2 ѿве^с по зо^л[отих] а и гро^ш», «Рокѣ бжого „АѢМ [1740] голод бѣвъ великій вѣшколѣ але [...]» (арк. 214); «Сей ІАрмолои свѣато^т живонача[л]но^т троици града Дрогобича цеРкви вѣчндѣми часи ѿдаленѣ^т „АѢИИ (1718 — ?) ѿктобрїа ла (31) днїа» (арк. 219); «Буѣ tu Michał Bielski z hołoska¹⁸ (?) uczyѣ się Roku Pańskiego [...] byѣ tu za [...] na bakaławra» (арк. 223 зв.); «Биль тоут (?) Рабъ бжїи на имя Іоанъ Поповичъ Селецькій¹⁹ при храмѣ стѣи и живоначало^т троици за дяка бѣл бѣлѣнѣнъского²⁰ рокѣ „АѢКД (1724) мѣа юліа днїа кд (24) рѣки его власни» (арк. 260 зв.).

¹⁸ Мабуть, йдеться про село Голоско, що сьогодні увійшло до складу Львова.

¹⁹ Тобто, з села Селець, тепер Дрогобицького району Львівської обл.

²⁰ Очевидно, йдеться про Велику або Малу Білину, тепер Самбірського району Львівської обл.

Надійшов 2001 р. від Юліяна Корчинського, раніше належав церкві св. Трійці в Дрогобичі.

Зміст: Всенощне бденіє (без поч.) — Блажен муж; Літургія (без поч.) (арк. 1–4 зв.);

Октоїх-Ірмолог (арк. 5–201);

подобні стихирам (арк. 201 зв.–210 зв.);

стихири празничні та інші піснеспіви, починаючи Симеону Столпнику (арк. 211–272 зв.);

піснеспіви Тріоди Постної і Цвітної (арк. 273–295);

різні доповнення — «гимни» в неділю Утрени *Ангелский собор* та ін. (арк. 296–297 зв.).

Вказані напіви: київський — Всенощне бденіє, псалом *Блажен муж*, Літургія (арк. 1–4);

руський — кондак Пресв. Богородиці, *Да зовем Ти* (арк. 281, 282 зв.);

болгарський — подобні *Ангелские пред ідут сили, Все собравше духа* (арк. 207 зв., 208), *Нїст царство божіє*, стихира в неділю Цвітну *Прежде шести дней, Чертог Твой, Прийдїте ублажим Іосифа* (арк. 282 зв., 283 зв. 285, 290), «гимни» в неділю Утрени (арк. 296–297 зв.).

Літ.: Л. Косаняк. Рукописний Ірмолой 1724 року (рукопис безпідставно датується 1724 р., а створення мистецьких прикрас помилково приписане о. Василю Глібкевичу; некваліфіковано прочитані покрайні записи); Л. Косаняк. Графіка «Благовіщення».